

ՌԱԾԵՒԻՄԱ

THE RAHNUMA

Telephone: Ashland 1461

A WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$5.00

Published by H. K. Krikorian, 194 Lexington Ave., New York, N. Y.

Entered as second-class matter August 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879

Vol. VII

August 1, 1925

No. 28

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՏԵՅԹԸՆ ՄՈՒՀԱՔԷՄԷՍԻ

Պու կիւնէրտէ Թէնիսի էյալէթինին Տէյթըն դարեյտինին մէհքէմէսինտէ Էվօլիւշնն իլէ Բիթ ապը Մուգատտէսին ալազասընա տաիր ճէրէյան էտէն մուհաքէմէտէ նազարը տիգդաթըմըը ճէլպ էտէճէք պիր գաչ ճիհէթ վար տըր:

1. Թէնիսի էհալիսինին ահվալը բուհիյէսի: Էքսէրի էհլ ի դըրաաթ օլուպ Էիւքսէք թալիմ կէօրմէմիշ Փազաթ էհլ ի թաղվա վէ Բիթապը ը Մուգատտէսին հարֆի իրհամ օլտուղունա ինան պու էհալի միլլէթ մէքթէպլէրինտէ քէնտի էվլատլարընա վէրիլէն թալիմին Բիթապը ը Մուգատտէսէ մուգայիթ օլտուղունու վէ պու սէպէպտէն անլէրին տինսիլլիյէ սէվզ օլունտուղունը հիսս էտէրէք, էվլատլարընը պու տինսիլլիք թէհլիքէսինտէն իէլաս էթմէք իշիւն էյալէթին միլլէթ մէճլիսէնտէ պու նէվ թալիմաթա դարշը պիր նիդամ գապուլ էտէրլէր: Վէ իշթէ պու մուհաքէմէ պու նիդամը միւտաֆաա էթմէք իշիւն ճէրէյան էտիյօր:

Պու մէմլէքէթտէ տին վէ տէվլէթ պիրիպիրինտէն ալըրլուրը իշիւն միլլէթ մէքթէպլէրինտէ հէր հանկը պիր տինի թալիմ էթմէք Էասադ տըր: Վէ Թէնիսի էհալիսի տէյօր. «Վադաա տին թալիմ էթմէք Էասադ տըր, պիդ տէ տինսիլլիյի թալիմ էթմէյի Էասադ էտէճէյիլ:» Պէօյլէ տէ Էափմըշլար. շիմտի իսէ Էափտըզլարընըն արգասընտա տուրուլօրլար:

Պիդիմ Ազգային մէքթէպլէրտէ մուալլիմիլէր շահիրտլէրէ աշըգտան տինսիլլիք թալիմ

էթտիլէր, Բրիտտուը վէ Բրիսթիանլըը իսթիհա էթտիլէր, Ալահադզլըդ հաթթա որբանոցլարմըգտա վրօփականտա էտիլտի: Պիդիմ էհալիմիլ, աշխարհական վալիտէյնլէրիմիլ վէ տինին մուհաֆըը օլաճադ կոնրլէրիմիլ պու շէյլէրի կէօրէրէք Էինէ սիւքիւթիւ իթթիսադ էթտիլէր: Մէքթէպլէրիմիլ տինսիլլիյին օճաղը օլուպ Ալահ վէ Բիթապը ը Մուգատտէս Էէնի նէսլին հայաթընտան. ուզադլաշտը, վէ պիդ միլլէթճէ գայտադ պուլունտուդ:

Պու կիւն Ամէրիգատա տալի պիր չօդ էյալէթլէր, Թէնիսի էհալիսինի ճահիլ տէյուհիւք էտէն պիր չօդ էյալէթլէր ալնի գայտադըը կէօսթէրմէքտէ տիրլէր:

Իմտի պու իքի նէվ ահվալը բուհիյէտէն հաճիկիսի զիյատէ միւտաֆաա վէ իսայրը տըր:

Պիդճէ Թէնիսի էհալիսի տօղրու պիր իսթիգամէթտէ կիթմէքտէ տիր: Անլէր պիր շէյէ ինանըյօրլար վէ ինանտըզլարընը միւտաֆաալա հազըր տըրլար: Էվլատլարընը պիր մանէվի թէհլիքէտէ կէօրիւյօրլար վէ անլէրի օ թէհլիքէտէն գուրթարմադ իշիւն չալըշըյօրլար:

2. Թէնիսի էհալիսինին իսթասը: Անլէրին իսթասը ճէհալէթլէրի վէ պու ճէհալէթլէրինէ Էափըշլպ գալմալարը տըր: Էվօլիւշննա գարշը նիդամ գօյօրլար, լաքին Էվօլիւշննն նէ օլտուղունը թէֆթիշ էթմէմիշլէր. պու կիւն, տալա գօփտուգտան սօնրա անը թէֆթիշ էտիյօրլար: Բիթապը ը Մուգատտէսի միւտաֆաա էտիյօրլար լաքին օլ Բիթապը լալըդ օլտուղը սուրէթտէ թէֆթիշ էթմէմիշ տիրլէր: Օլ պապտա էօյրէնիլմէսի լազըմ օլան շէյլէրէ կէօղլէրինի գափամըշ տըրլար: Անլէր Բիթապը ը Մուգատտէսի

սէվիթորլար. լաքին օլ Գիթապըն հազգընտա իւմի մալիւմթտան գօրգուլորլար: Մէքթէպի սէվիթորլար, լաքին մէքթէպտէքի իւմտէն գօրգուլորլար: Պու եանլըջ տըր: Ատէմ հէր հանկի պիր տաիրէտէ հազիգաթտան գօրգամալը, անա իման էտիպ անը սէվմէլի տիր: Թապիաթտաքի հազիգաթ վէ իւհամտաքի հազիգաթ ալ-նի Ալլահըն հազիգաթլարը տըր: Հազիգաթտան գօրգան քիմսէ, Ալլահա օլան իմանըն ինքեար էթմիշ օլուր: Թէնիսի էհալիսիի ալէմ էօնիւնտէ իսթիհգա մատտէսի գըլան խուսուս իշթէ պու տըր: Իլմի հազիգաթտան գօրգուլորլար: Գօրգամալարը տա քէնտիլէրէ պիր խայր էթմէտի: Պիւթիւն Թէնիսի էհալիսի Գիւթիւպ-խանէլէրտէ էվօլիւշըն հազգընտա եազըլմըջ քիթապլարը ալըպ օգուլմաղա պաշլատըլար: Եափմազ իսթէտիքէրինի էլլէրի իլէ եզտըլար: Վէ անլաշըլտըլընա կէօրէ պու կիւն Թէնիսի էհալիսի արասընտա պու էվօլիւշըն նիգա-մը ալէյհիստէ գուլվէթլի պիր ազընտը պաշլա-մըջ տըր:

3. Մուխալիֆ թարաֆըն ահվալը Երուհի-յէսի:— Պու տապալը չըգարան Մր. Սգօի վէ րէֆիզլէրի պիր կիւն պիր էճգախանէտէ տօն-տուրմա եէր իքէն պու օլունը գուրմուշ տըր-լար. «Պէն մէքթէպտէ էվօլիւշընը թալիմ էտէ-յիմ. սիզ պէնի տէրտէսթ էթտիրինիդ. պազա-լըմ պու նիգամ նէ եափապիլիը» տէյու իշէ պաշլամըջլար: Թուլթուլալարը ալօգաթլար տին վէ Գիթապը Մուգատտէսլէ գալպէն իշ-թիրաքը Երուհի պուլունտուլու իշիւն իշէ կիրմէյօրլար. էն պէօյիւք ալօգաթլարը Մր. Տէրօ պիր ալիօսթիք եանի Ալլահըն մէվմուտի-յէթինէ շիւպհէ էտէն պիրի օլտուլունը թադ-րիր էտիյօր: Տապալա պաշլատըլարընտա մէ-սէլէնին էն մուհիմ ճիհէթինէ էն ազ էհէմի-յէթ վէրիպ տօլամաճ եօլլարա կիթտիլէր: Էվօ-լիւշըն Գիթապը Մուգատտէսլէ մուգալլի մի տէյիլ մի սիւալընա էն իլք եէրի վէրմէքտէն իսէ էվօլիւշըն տօղրու մը եանլըջ մը անը իս-պաթա գալըլտըլար: Միւտտաիլէրին էֆքեա-րընճա տին վէ Գիթապը Մուգատտէսլէ իլք եէրի թուլթուլօր: Միւտտաի ալէյհ տինի վէ Գիթա-պը թադտիր էթմէքլէ պէրապէր էվօլիւշընըն անլէրէ խասիմ օլմատըլընը կէօսթէրէճէք եէր-տէ էվօլիւշընըն տօղրու օլտուլունու իսպաթա գալըլտըլար վէ մէսէլէյի տին իլէ իլմ արա-սընտա պիր միւհատէլէ հալինէ գօյտուլար: Պու կիպի միւպահէլէլէրտէ իսէ ճիտտիլէթ էն մու-

հիմ պիր ունսուր տըր: «Պէն շու նիգամա գարըն իշէյէճէյիմ. սիզ տէ պէնի տէրտէսթ էթտիրին, պազալմ նասըլ օլուր,» տէյու օլուն գուրանլար վէ քէնտի ալօգաթլըլարը իլէ մու-վաֆֆապիլէթէ իւմիտ էտէնլէր, նէ գատար տա միւթէալլէմ վէ մուգթէտիր օլսալար՝ քէն-տիլէրին վէ էվլատլարընըն տինի հալաթը ի-շիւն ճիտտէն չապալալան ճահիլ պիր էհալի գարընտա գաիֆ տիւշէրլէր:

4. Գիթապը Մուգատտէսլէ սու ի իսթի-մալը:— Էվօլիւշըն հալաթ ալէմինտէքի ալա-յիմի թէֆսիր իշիւն իլմին մէյտանա գօյտուլու պիր գալլ տըր: Գիթապը Մուգատտէսլէն պու գալլըն տօղրու եա եանլըջ օլտուլունը կէօս-թէրմէյէ գալըլմազ ապէս տիր: Պիր մէմլէ-քէթ պիր նիգամ գապուլ էտէճէք իսէ անը Գի-թապը Մուգատտէսլէ թաթպիդէ չալըլմազ լա-զըմ տէյիլ: Գիթ. Մուգ. նէ իլմ թալիմ էթմէք նէ տէ հիւքիւմէթ նիգամլարընը թէրթիպ էթ-մէք իշիւն վէրիլմէմիշ տիր:

5. Պունտան էօյրէնիլէճէք տէրալէր:—

(ա) Մէքթէպլէրիմիդին ախալգի վէ տինի հալաթընա մուգալլէտ օլմալըլը: Մէքթէպ-լէրիմիդտէ խուսուսա որբանոցլարըմըգտա յա-րանուանակամ տար ֆիքրիլիլի կիրտիրմէքտէն սազընըն իքէն, օրալարա ախալգըլըլը վէ տինսիլիք միգրօպլարը սօղմազտան տա իհթի-րազ էթմէլի իդ: Չօճուլարըն թալիմ ու թէր-պիլէսինտէ էյի սիրէթին թէմէլի օլան ախալգի վէ տինի մէպտէլէր մուհիմ պիր եէր թուլթ-մալը տըր: Մէքթէպլէրիմիդին քիւրէրէ ի հա-վասը չօճուլարը փաք ախալգա վէ տինի հիւ-մէթէ սէվգ էտէն թէէսիրաթլա տօլու օլմազ կէրէք տիր:

(բ) Հէմ պիդտէ հէմ էվլատլարըմըգտա հազիգաթա ճիտտի պիր իման վէ քեամիլ պիր էմնիլէթ պուլունմազ կէրէք տիր: Պիւթիւն ա-լէմ իլէ պէրապէր պիդիմ շախսի հալաթըմը հէր տաիրէսինտէ հազիգաթ իւգէրինտէ միւհա-սէս օլուպ տաիմա հազիգաթլա պէսլէնիլը վէ հազիգի հիւրրիլէթին թէմէլի հազիգաթ տըր: «Հազիգաթը պիլէճէքսինիդ վէ հազիգաթ սիդի ազատ էտէճէք տիր:» Հազիգաթ իսէ թէտգիդ վէ թէֆթիլ իլէ պիդէ միւնքէշիֆ օլուր: Թա-պիաթըն գուլվէթլէրինի պու կիպի սըգը թէֆ-թիլէ մարուլ գըլմագտան գօրգամալըլըմը կի-պի տինի հալաթը վէ Գիթապը Մուգատտէսլ-միդի տախի պու նէվ թէֆթիլ վէ թէհարրիլէ մարուլ գըլմագտան սազընմալալմ:

(գ) Տէյթըն մուհաքէմէսինտէն պիր տէ շու տէրսի էօյրէնէլիմ — Կէրէք պու տիյարտա, կէրէքսէ մուհաճէրէթտէ պուլուհան էրմէնիլէր արասընտա իքի նէվ տինի ճէրէյան կէօրիւլմէքտէ տիր. պիրի՝ Քրիսթիյանըղը թէասսիւպանէ տար պիր Փիքըլէ իճրայա չալըճապ, տիկէրի՝ տինի գանըչլարա էհէմմիյէթ վէրմէյիպ ճիւմլէ մէսէլէլէրիմիդի իլմի վէ սիյասի նօգթա ի նազարտան հալլ էթմէյէ չալըճապ: Պիրինճի սընֆտան օլանյար Քիթապ Ե Մուգատտէսի հարֆիյէն ալըպ, տինի թէճրիպէյի քէնտիլէրէ մախսուս հալլար իլէ թալսիֆ վէ թարիֆ էտիպ, անտէն Փարզըլ օլանյարը տին՝ մանսըղ սալարլար: Իքինճի սընֆտան օլանյար իսէ տին վէ քիլիսէ մէսէլէլէրինի, Քրիսթիյանըղը վէ Քիթապ Ե Մուգատտէսի պիւսպիւթիւն քէօշէ ի նիսեանա աթմըչլար տըր: Պու իքի գանըչլարտան տա սազընալըմ: Տինի մէպտէլէրի գըլմէթլի թուլալըմ. վէ հէր տաիրէտէ հազիգաթըն թէֆթիլէնէ Փիքըլմիզ վէ գալպիմիզ աչըգ օլտուն: Էմին թարիգ պու տըր:

Յ. Գ. Գ.

ՌՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՔՐԻՍՏՈՍԸ ՊԻԼՄԷՔ ՐԱԻՀԱՍԸ

Ատէմին էն տէրին հասրէթլէրի տուալարընտա զահիր օլուր: Պու նօգթա ի նազարտան Յովհաննէս Ինճիլինին օն եէտինճի պապընըն միլթալէասը փէք մանատար տըր: Օրատա Յիսուս կէրէք քէնտիսի վէ կէրէք քէնտինին չալիւրլէրի հազընտա գալպինին էսրարընը մէյտանա գօյօր: Օլ տուատա պէյան էտիլէն էֆքեար պաշգալարըն էֆքեարընտան Փարզըլ օլուրտա թէաճճիւպ էթմէմէլի իզ:

Պու պապըն սօն ալէթլէրինէ տիգըպթ էտէրսէք օրատա Յիսուս կէլէճէք սարլարտա քէնտինէ իման էտէնլէր հազընտա էֆքեարընը պէյան էտիյօր: Անլէրէ նազարէն քէնտիսին մագսէտի «Անլէրտէ օլմագ» վէ քէնտիսինէ նազարէն անլէրտէն մէմուլը «անլէր վասըլթասըլլէ տիւնեանըն իման էթմէսի» տիր:

Շիմտիլէտէք քէնտիսի Գալիլեա վէ Երուսաղէմին Քրիստոսը տէյու թանըլմըչ խոի. չիմտիտէն սօնրա միւմինլէրէ ռուհանի թէճրիպէն

լէրինին Քրիստոսը օլմագ իսթէյօր, պու իսէ քիւլլիյէն եէնի պիր շէյ իտի:

Պօղոս առաքեալ պու հալլը «Ինճիլին սըրը» թէսմիյէ էտիպ, «Տէրունիկտէ օլան Քրիստոս», պաշգա տէֆա տա անը «Իհեա էտէն ռուհ» տէյու թարիֆ էտիյօր, վէ «Քրիստոսը թէն հասէպիլլէ թանըտըգ իսէ տէ չիմտի արթըգ թանըմալըգ» տէյօր: Քրիստոս պու սօն տուասընտա, «Անա վէրտիլին ճիւմլէ քիմսէլէրէ էպէտի հալթ վէրէ» տէյու նիյազ էթմիլ իտի. վէ իշթէ անըն պու տուասը իճրա օլունմուշ տըր: Վէ պու կիւն մալիք օլաճաղըմըգ Քրիստոս՝ թէճրիպէ ի ռուհանիյէնին Քրիստոսը տըր:

Քէնտիսինէ իման էտէնլէր իշիւն տէ թալէպ էտիյօր քի, անլէրին ռուհանի հալթը պիր շէհատէթտէն իպարէթ օլուպ տիւնեալը քէնտինէ իման էթմէյէ սէվգ էտէպիլսին: Տիւնեատա իքէն Քրիստոս ատէմլէրտէն, քէլամլարընա ինանմաղլարտա, անըն իճրա էթտիլի Փիլլէրէ ինանմաղլարընը թալէպ էյլէտի: Վէ իշթէ միւմինլէրին հալթընտա անըն իճրա էթտիլի շու Փիլլէրէ մէյտանտա տըր: Վէ անըն իճրա էյլէտիլի իշլէր անըն մահիյէթինի պիզէ իսպաթ էտէրլէր: Ալլահըն մուհապէթինի քէնտի թէճրիպէ ի շախսիյէսինտէ կէօրէն պիր ատէմ ռուհանի ալէմտէ պիր միւճիզէ սալըմալը տըր. լաքին պու միւճիզէ նա՞սըլ թէֆսիր օլունմալը տըր: Յիսուս «տիւնեա սէնի թանըմատը, լաքին պէն սէնի թանըտըմ», տէյէրէք Փէտէր հազընտա պիլէմսալ պիր մալիւմաթը օլտուղունը կէօսթէրտի: Վէ պու կիւն Յիսուսա ինանան օն պիլլէրէք քիմսէլէր պու հազիգաթը քէնտի թէճրիպէ ի գաթիյէլէրինտէ կէօրիւյօրլար: Վէ իշթէ Յիսուսըն պու տուասընտա թալէպ էյլէտիլի շէյ, պու թէճրիպէնին պաշգալարըն հալթընտա տա զահիր օլմասը տըր:

Վէ պու վազըա միւմինին Քրիստոս իշիւն շէհատէթ էթմէսի տէմէք տիր: Չօգ տէֆա ատէմլէր պու նէվ հալթը կէօրիւնճէ Քրիստոս իշիւն տէյիլ Քրիսթիյան իշիւն շէհատէթ էտիպ «Պու էյի պիր ատէմ տիր», «Ճէօմէրտ պիր քիմսէ տիր», «Փէք տինտար տըր», «էյի պիր Քրիսթիան տըր», «Փէք ռուհանի պիր ատէմ տիր», տէրլէր: Վազաա պու կիպի շէհատէթլէր Ալլահա իզգէթ կէթիլիլ, լաքին պունլար ատէմ իշիւն օլան շէհատէթլէր տիր: Յիսուսըն տուասընտա թալէպ էթտիլի՝ պունտան Փարզ-

լը պիր չէյ տիր: «Նէ՛ աճայիպ պիր Գրիսթիան» տէմէքտէն իսէ, «Նէ՛ աճայիպ Խէլասքեար», տէմէլի տիրէր: Էօլմէք իւզրէ օլան պիր ատէմի խասթախանէյէ կէօթիւրիւրէր: Տօգթօր անըն իւզէրինտէ ամէլիյաթ իճրա էտիպ անը թէտալի էտէրէք գուրթարտըղընտա անըն տօսթլարը թապիի պիր սուրէթտէ «Նէ՛ աճայիպ պիր տօգթօր», տէյէճէքլէր:

Վար էօյլէ ատէմլէր քի անլէրի կէօրտիւրիւմիւզտէ անլէրին իգթիտարը, եա հիւսնիւ, եա էյիլիյի հազգընտա տէյիլ, անճաղ անլէրին Գրիստոսը հազգընտա տիւշիւնիւր իգ: Գրիստոսըն տուսաընտա մագսէտի պու իտիքի, քէնտինին թէճրիպէ ի րուհանիյէսինէ իշթիրաք էտէնլէրի կէօրէնլէր անլէրին հայաթընըն քէնտինինքինէ միւշապիհ օլտուղուըն հիսս էտէլէր: «անըն իլէ պէրապէր պուլունտուզլարընը» տէրհալ թանըյալար: Պու չէհատէթ Գրիստապտան ալընմազ, իման իգրարընտան հաթթա էյի սիրէթտէն ալընմազ, անճաղ Գրիստոսըն պիգիմ րուհումուզտա իճրա էյլէտիյի չէյէ տաիր տօղրուտան պիր չէհատէթ տիր: Գրիստոսըն քիլիսէսինին սըֆէթ ի մախսուսէսի պու տըր, վէ պուընըն սըրընը տա պիգէ պիլտիրտի: «Մուհապպէթիմտէ գալընըզ:» «Հէր քիմ քի էմրլէրիմ քէնտինտէ պուլունտուզ անլէրի հըֆզ էտէր իսէ, պէնի սէվէն օ տըր:

Ճ. Ի. ՄԵՐԻԼ

ՐԱՊՊ ՀԱՅԸԶԸՄԸԶ

«Րապպ քէնտինինքիլէրի չէրիրտէն հըֆզ էթմէյի պիլիւր:»

Ալիմին պիրի օրմանտա կէզէր իքէն, կէօրիւր քի պիր ելլան եազընտաքի պիր աղաճա իւըզ իլէ չըզըպ էնիյօր: Վէ պու հարէքէթի թէքրար էտիպ հէր տէֆա չէքիլիյօր:

Պու քէյֆիյէթի թէմաշա էտէն ատէմ պիրտէն օ աղաճա գօշար, վէ կէօրիւր քի աղաճտա ուֆաճըզ պիր եուլա իչէրիսինտէ պիր գաշ տանէ գուշ եալրուլարը վար տըր, վէ անլար քի երլան պու եալրուընըզլարը եէմէք իչիւն օրայա տօղրու գօշույօր իմիշ: Լաքին նէ իչիւն եալրուլարը եուտամայօր տէյիւ թէֆթիլ էտիպ անլար քի վալիտէ գուշ քէնտի եալրուընըզլարընը պրազըպ կիտէր իքէն եուլանըն էթրաֆընը պիր նէվ օթ իլէ իհաթա էթմիշ քի

օ օթտան ելլանլար նէֆրէթ էտէրլէր իմիշ:

Էվվէթ Րապպ տախի քէնտի միւթթազիլէրինին ճանլարընը չէրիրտէն հըֆզ էթմէք իչիւն անլէրին էթրաֆընա չիթ չէքէր: (Իպր. 1.10) «Րապպըն մէլէյի անտէն գօրգանլար էթրաֆընա օրտու գուրուպ անլէրի գուրթարըր:»—Մէզ. 34.7:

«Անըն էթրաֆընտա աթէշտէն սուր օրթաւընտա ճէլալ օլաճաղըմ:»—Չաք. 2.5:

«Սիզին իլէ իլ էլ էպէտ թէմէքքին էթմէք իւզրէ սիգէ տիկէր պիր թէսէլի էտիճի կէօնտէրիրիմ:»—Յուվհ. 14.16, 17:

Գալպիմիզտէ Յիսուս սաքին իսէ գօրգամայլըմ չէրիր պիգէ տօղունամայաճազ տըր: Շէյթանըն էն զիյատէ գօրգտուղու պիր Չաթ վար իսէ օ տա Յիսուս տըր: Անա գարշը սիվէր հալընտա Յիսուսը թութալըմ, աիլէ հայաթըմըզն էթրաֆընա չիթ չէքէր քի չէրիր օրայա կիրէմէսին: Գ. Մ. մէշգի, տուա, վէ մուդատէս էօմր պիգիմ Սուրիթ Հօմըմըզն քիւրրէ ի հալաաը օլույօր մը:

Ն. Գ. ՏԱՐԱԳՃԵԱՆ

19 Յունիս, 1925, Գըրըզ խան:

ԵՐԿՈՒ ՀԵՌԱՅՈՂ ՈՐԴԻՆԵՐԸ

(Մէկ առակաւոր եւ մէկ անառակ)

Տունէն հեռացող երկու որդիներու պատմութեանը ունինք Ս. Գրոց մէջ, մէկը Հին տընտեսութեան, միւսը Նորին մէջ: Յակոբ և անառակ որդին: Իրարու նման ու աննման հանգիտութիւններ ունին այս երկու զաւակներու կեանքի պատմութիւնները:

Յակոբ իրեն եղբօրը վրէժխնդրութենէն խուսափելու համար, Իսահակ հօրը թելադրութիւնովն ու հաճութիւնովը տունէն կը մեկնի. իսկ անառակ որդին հակառակ հօրը կամքին ու աղաչանքին տունէն կը հեռանայ: Անառակը հօրմէն իր ժառանգութեան բաժինը առած, հարստութիւնով մը կը մեկնի ֆոխ ու ազատ կեանք մը ապրելու համար: Իսկ Յակոբ գաւազան մը եւ ճամբու քիչ մը ուտելիք ունենալով, սակայն հօրը առատ ՕՐՀՆՈՒԹԻԻՆԸ առած կ'երթայ օտար երկիր աշխատելու համար:

Անառակ որդին ճամբու ընթացքին ճոխ պանդոկներու մէջ առատ կերակուրներով կը սնանի, հանգստաւէտ բարձերու վրայ գլուխը

կը դնէ, եւ հաճոյակատար սպասաւորներու դարպասը կ'ընդունի. սակայն, Յակոբ քալելէն յողնած, գլուխը կարծր քարի մը վրայ կը քնանար, բայց երազին մէջ հրեշտակներ կը տեսնէ, որոնք կը սպասաւորեն իրեն:

Անառակը իր ունեցածը կը փճացնէ չռայլ ու չռայտ կեանքով մը, չար ընկերներու եւ բողբոռ հետ. իսկ օրհնուած Յակոբ խնայողութիւնով ու աշխատութիւնով հարստութիւն կը դիպէ, ճշմարիտ տուն մը, Հօմ մը կը կազմէ, իր ազգականներուն մօտ:

Անիծուած որդին՝ ինքզինքին գալով, այլ եւս երթալու տեղ մնացած չըլլալով իրեն համար, կ'որոշէ իր հօրը դառնալու եւ ներում խնդրելով աղաչելու անկէ որ զինքը իբր բանաւորներէն մէկը ընդունի: Յակոբ Աստուծոյ կուգայ անկէ չզատուիր— մինչեւ որ զինքը չօրհնէ աւելի մեծ անունով մը:

Ամօթահար որդին անօթի, ծարաւ, պատուաւորութիւններով մերկ ու աղքատ տուն կը դառնայ, ուր իր եղբայրը խէթով կ'ընդունի զինքը, իսկ Յակոբ չէն ու զուարթ, պարարտացած ու հարստացած, կ'ինքնովն ու զաւակներովը, հօտերն ու ծառաները միասին առած, դէմ կ'ելլէ Եսաւ եղբորը, որ համբոյրով կ'ընդունի, զինքը, եւ մտերիմներ կ'ըլլան իրարու:

Այս է տարբերութիւնը Աստուծոյ եւ ծնողքին օրհնութիւնը առնող որդւոյն եւ առանց շնորհքի եւ օրհնութեան, իր ազատութիւնովը ապրող որդւոյն միջեւ:

Մեծ դժբաղդութիւն մըն է զակի մը համար, որ առանց հօրը աղօթքն ու օրհնութիւնը ունենալու տունէն դուրս կ'ելլէ:

Գահիրէ 1925

Հ. ԽԱՆԴԱՄՈՒՐ

ՊԱԼԱՏԱՔԻ ՊԵՆՏԻՆ ԻՃՄԱԼԸ

Միւթի վէ միւսրիֆ էլլատ: Յակոբ քէնտի փէտէրինին խանէսինի թէրք էթտի, լաքին փէտէրինին ըրզասը վէ պէրէքէթ տուասըյէ իշլէյիպ ատէմ օլմազ իւզրէ կիտիյօր իտի: Միւսրիֆ էլլատ տախի փէտէրինին խանէսինի թէրք էթտի, լաքին օլանընը զէվզ ու սէֆա եօլունտա սարֆ էթմէք իւզրէ կիտիյօր իտի: Պիր միւստտէթ սօնրա Յակոբ պէօյիւք սէրվէթ վէ պէրէքէթ իլէ պիրատէրինէ ալտէթ էյլէտի. լաքին միւսրիֆ էլլատ չըպլազ վէ փէրիշան հալտա տէօնտիւ: Պիր էլլատըն քէնտի փէտէրինին տուա վէ պէրէքէթինի ալմայարազ խանէյի թէրք էթմէսի պէօյիւք պիր պախթսըզլըզ տըր:

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ՆՕԼԱՅՏԸ ԿԷՃԻՔՄԵՅԷ ԻՏԻ

Տիյարպէրի տար աղաճլարընը պիզ տախի սէլամլարըզ: Անլէրի ատալէթին իզհարը տէյուալըզլարըզ: Լաքին կէճիքտիլէր: Անլէրին խըզմէթինի Տիյարպէրի իսթիգլալ մահքէմէսի ըէիսի Մազհար Միւֆիտ պէյին չու սէօլլէրինտէ պուլուրըզ: «Սէնէլէրտէն պէրու չէյիլէրին, աղալարըն, պէյլէրին ճէպպարըզը վէ զուլմ ու ալթընտա դալըպ ինլէյէն վէ մալինի, ճանընը, ըրզընը չէյիլէրին, աղալարըն, պէյլէրին քէյֆինէ գուրպան էտէն պու հէվալինին զավալըն էհալիսի, արթըզ սիզին գուլմ վէ թէատտինիդտէն աղատ օլաճազ տըր:»

Նէ օլա սէնէլէրտէն պէրու օլան պու գուլմա, սէնէլէր էվվէլտէն պու հիւքմ ու իլամ վէրիլէ իտի: Նէ՛ օլա օ հէվալինին գավալըն էհալիսի սէնէլէր էվվէլ խէլաս օլա իտի: Նէ՛ օլա միւստտաի ումումի պիր իթիրազա պիլէ Յ կիւնլիւք հազընը գուլլանմայըպ օ կիճէսինտէ տար աղաճընա եթիշտիրիլէն պու Ֆէնալըզլար, պէիս եօզ պիր դաչ սէնէ տէ կէճիքէ իտի եատտ տար աղաճընտան տահա էհվէն պիր ճէզայա չարփըլա իտի: Օ վազթ մէմլէքէթ պու հալա կէլմէզ իտի, վէ վատիլէր չէօլէ թէհալվիւլ էթմէզ մամուր էվլէր վիրանէ օլմազ իտի: Չօզ կէճիքտի:

Ատալէթ նէրէտէ օլսա, քիմին էլի իլէ իճրա օլունսա կիւզէլ տիր, եիւքսէք տիր, հէր քէս օնու սէվէր վէ ալըզլար: Լաքին ատալէթ ելիլինի վէ վազթընը չաչըրըր իսէ գուլմ վէ աֆէթ օլուր: Ատալէթ պիր տէօլլէթին, պիր միլլէթին էսասը տըր, լաքին իքի էօլշիւսիւ օլուր իսէ օ տէօլլէթ սարսար:

Օ հէվալի էհալիսի Մազհար Միւֆիտ պէյին հիւքմիւնէ չօգտան թէչնէ իտի: Սըզլանտը, ինլէտի, Ֆէրեսա էթտի, տինլէյէն օլմատը, չիւնքի պու Ֆէրեսա չօգճա էրմէնի լիսանընտան կէլիյօր իտի: Պու ահ ու էնինլէր էրմէնի սատըրընտան չըզըյօր իտի: Սիյասի պիր էվհամ օ գուլմլարը իպզա էթտիրտի. ճինալէթ վէ գուլմ իլէ տէօլլէթ իտարէ էտիրմէք տիւշիւնիւլտիւ: Ճանինին էլինէ վէրիլէն սիլահ վէ գուլվէթ եալընըզ էրմէնիյէ տէյիլ թիւրքէ վէ Իսլամա տա թէվճիհ էտիրտի. էրմէնի պարի Ֆէրեսա էթտի, թիւրք օնու տա պիլէմէտի:

Շարգի Անատօլուտա էրմէնի մէսէլէսի եօզ

իտի: Պու գուլար վէ թագերգէր օնու տօ-
ղուրտու: Իսթիպտատ անը իճատ էթտի, մէշ-
րութիյէթ անը իպգա վէ թէշվիգ էթտի: Իթ-
թիհատ Թէրագգը մուրախխաարը խուսուսի
վաղիֆէլէր իլէ օ հէվալիյէ կիտիպ աղալարըն,
պէյլէրին, շէյխլէրին գուլմընա գուլվէթ վէ
ճէսարէթ վէրտիլէր: Ջանն էթտիլէր քի էյրի
մաստարտան տօղրու խաթթ չըգար, վէ պու-
թէատտիլէրէ, մալ, ճան, ըրգ թէճալուլարը-
նա գարըն չըգարըլան սէսլէրի հիւթիւմէթէ իս-
եան եօլլու թէֆսիլ էթտիլէր վէ գուլմ իւզէրի-
նէ գուլմ արթըրտըլար: Օ խաթալարըն սէիէ-
սինի կէնճ ճիւմհիրիյէթ չէքտի: Պըչադ քէմիյէ
տայանտը վէ տար աղաճլարընն 47 թանէսինի
պիր սըրայա տիգտիլէր: Լաքին չօղա մալ օլ-
տու, չիւնքի կէճիքտի, չօգ կէճիքտի:

Նօլայտը էրմէնի մէսէլէսի տէնիլէն հվ-
համա պիր տէֆա միւթէէսիլ օլմամըն սատէ
պիր կէօզ իլէ պագըլա իտի, օնուն պիր կէօլկէ
օլտուղու կէօրիլիլ Իտի վէ գօճա պիր տէօվ-
լէթ քէնտի քէնտինի աթէշլէրէ աթմաղ իտի:
Նօլա օ հէվալիլինն ահվալի սալթ ատալէթ կէօ-
զիլ իլէ, էյիլիպ պիւլիւլմէմիշ, խալիս ատա-
լէթ կէօզիլ իլէ կէօրիլէ իտի: Թիւրքիա տա-
հա շէն տահա մէսուտ պիր տիյար օլուր իտի,
վէ եիւզ պինլէրճէ պիսուլլարըն գանը օ թօվ-
րագլարտան Փէրեատ էթմէզ իտի:

Քէնտի հվատընը ախէր պիրինէ տօղրու
խըրսըղըզ վէ ճինայէթ եափմաղա թէշվիգ է-
տէն պիր փէտէր, պիր կիւն օ հվատընըն քէն-
տինտէն սըրգաթ էտէճէյինի պէքլէսին: Պիր
կիւն օ խանչէրի քէնտի պաղըրընա սալտըրաճա-
ղընա էմին օլտուն: Պու կիւն իսլամ քէօյլիլէ-
րինին գանընը տէօքիւպ օճագլարընը սէօյիւն-
տիւրէն վէ կէնճ ճիւմհիրիյէթին գալպինէ
սալտըրան պու խանչէրլէր սէնէլէրտէն պէր-
րու հիւթիւմէթին անլէրէ վէրտիլի սիւհալար
տըր: Պու կիւն միւճըրիւմ քիւրսիւսիւնտէ օթու-
րան ճանիլէր չօգ սէնէլէրտէն պէրրու սարայ-
լարտա օթուրան պէյլէր իտիլէր: Պու կիւն
տէմիլ քէլէպլէլէր իշինտէ տիթրէյէն էլլէր սէ-
նէլէրտէն պէրրու պիշարէլէրին գանընը տէօ-
քէն էլլէր իտիլէր: Պու կիւն Տիյարպէքիլ սու-
րընտան տըչարըտա տար աղաճլարը իփինէ
թագըլան պօյուլար չօգ սէնէլէր շահանի նը-
չանլար իլէ թէգիլին օլունան պօյուլար իտի-
լէր: Էրմէնիտէն կէլէն Փէրեատա էհէմիլէթ
վէրիլմէտի: Անլէր մէյուսիլէթ տիւշիւպ իֆ-
րաթ չապալայըչա տիւշտիւրճէ գալիլմէլէր գի-

յատէ ճէսարէթ վէրիլտի: Ղիյատէ սիւհա վէ
ֆուրսաթ պախշ էտիլտի: Տիւշիւմէտիլէր քի
պու ճահիլ միւթէասսըպ վէ վահշի էլլէրտէ օ-
լան սիւհա վէ գուլվէթ պիւա Փարգ հէր հվա-
տը վաթան իւզէրինտէ գուլլանըլաճադ: Հի-
սապ էթմէտիլէր քի ճինայէթտէն Փաղիլէթ
չըգմաղ: ճէվր ու ճէֆա պիր մէմլէքէթի իմար
էթմէզ: Տէրտ շարգի Անատուլու տէրտի իտի:
Էրմէնի տէրտի տէյու սէվինտիլէր վէ մէմլէ-
քէթ պէլատան պէլայա օղրայըպ էն չալըչղան
էն մամուր էտիլի իւնսիւրլէրինտէն մահրում
օլտու: չիւնքի օ գուլմար ալթընտա նէ էրմէնի
նէ թիւրք հիշ պիր էյի ունսուր եաչայամաղ
իտի:

Թէմէնի էտէրիլ քի Կէնճ Թիւրք ճիւմհիւ-
րիյէթի պու խաթայա տիւշմէզ, ղասպ իլէ սէր-
վէթ օլմաղ, գուլմ իլէ մէմլէքէթ փայտար օլ-
մաղ իտիլինի պիլիպ թէմէլինի ատալէթ իւզէ-
րինէ գօր: վէ հէր եէրտէ, հէր քէս իշիւն, հէր
գէման ատալէթ էսասընտան շաչմաղ:

Ա. ՆԱԳԻԱՇԵԱՆ

ՔԻԹԱՊ Ը ՄՈՒԳԱՏՏԵՍԻՆ ՏՕՂՐՈՒ

ԻՍԹԻՄԱԼԸ

Ա.

Քիթապ Ը Մուգատտէս Ալլահը ատէմէ
քէշֆ էթմէք մագսէտիլլէ վէրիլմիշ օլմաղլէ
Ալլահըն Քիթապը տըր: Անըն մէվճուտիլէթի-
նին հագիլիլ ղայէսի պու օլուպ, անճադ պու
մագսէտին իճրասը իշիւն իսթիմալը ճաիլ տիր:
Ախէր կէօնէ իսթիմալ՝ սաիգա հէր նէ գատար
էյի տէ օլսա, խաթթը միւսթագիւմտէն ինհի-
րաֆ տէմէք օլուր:

Քիթապ Ը Մուգատտէս իլմի տէրս քիթապը
տէյիլ տիր: Իլմին տէյիլ, Տինին քիթապը տըր:
Իլմի հագիլգաթլար իֆատէ էտէպիլիլ, ամմա
մագսէտի իլմ թալիմ էթմէք օլմաղ: Իլմ
ճիւմլէ չիւպլէրիլլէ, անըն հուգուլ ու սէլա-
հիյէթիլին խարիճինէ տիւշէր: Իլմի մէսէլէր
հագըրնտա անըն իշինտէն տէլիլլէր չըգարմադ
անըն հէմ բուհընա հէմ հարֆընա գարըն խա-
թա էթմէք տիր: Փիլիպիլ օ Ալլահըն Քիթապը
օլուպ Անըն սէսիլլէ սէօյլէր իսէտէ, իլմի գա-
ղիյէլէր իլան էթմէք եա իլմի մուամմալար հալ
էթմէք էմէլիլլէ սէօյլէմէզ:

Էլեկտրական Ամերիկայում էվոլյուցիոն մատուցողներն սուրալը զայնք շամաթալը պիր միւսմատէլէ ճէվէլան էտիյոր: Չօգ կէրմիյէթլի միւսմիւսլէրի շամիլ օլան պիր կիւրուհ' էվոլյուցիոն միւսլէրի է տին վէ Ալլահսըզլըզա միւսալի պիր հալ ը Ֆիքրի իտիյինի պաղըրարագ իտտիա էտիյոր: Անա մուգայյիւր վէ տէրուհինտէ չօգ տինտար միւսլիւլէրի հալի օլան պիր ախէր Փըրզանըն իտտիասընճա՝ պիր քիմսէնին հէմ ճիտտի Քրիսթիան օլմասը հէմ տէ էվոլյուցիոն գըյասընը գապուլ էթմէսի միւսլէրի տիր: Ճահիլ էհալի իսէ չու իքի գահրամանլարըն մապէյինտէ տուրուպ, շաւըլ նազարընը պիր չու թարափա՝ պիր օլ պիր թարափա աթֆ էթմէստէ տիր:

Տին նօղթա ի նազարընտան պազարագ, պիւթիւն միւսպահէսէ եանլը միսվէրին էթրաֆընտա տէվը էտիյոր: Ձիրա մէվզուը պահս օլան մատուց' սըրֆ իմի պիր մէսէլէ օլմասը հասէպիլէ, իւմին խուսուսի ալէթլէրիլէ մուսայէնէ էտիլմէսի վէ իւմին մուսայէն ուսուլլալընա կէօրէ մուհաքէմէ էտիլմէսի իճապ էտէր: Տինին մէյտան ը մուսապազարթա էնմէսինէ լուզում եօգ տըր. սէյրճիլէր քիւրսիւսիւնտէ օթուրմասը քիֆայէթ էտէր:

Մէզհէպի տաիրէլէրտէ կէօրիւլէն հէյէճան վէ էնտիլէ պիր մէնպատան չըզըյոր, եանի՝ տինին տօսթլարը՝ մուսայէն հուտուտ խաթթընը կէօրմէյէրէք, գուրու չէքիլտիրմէ գախտէսիլէ Քիթապ ը Մուգատտէսի լուզումսըզ պիր միւսմատէլէյէ գարըլալըըյորլար: Տօղրուսընը սէօյլէյէրէք, պու պապտէ իքի թարաֆ տաիրի խաթաքեար տըր: Պիրի ֆիւլան ալէթ ի քէրիմէլէրէ պինաէն՝ ինսան Ալլահն պիր թէք լուզէթ թէքէլլիւմիլ իլէ անի վահիտտէ խալգ օլընտըղընը իսպաթա գալգըլըյոր. տիկէրի իսէ պաղը պաղա ալէթլէրէ իսթինատէն՝ ինսանըն քիւրէ ի արդտա գուհուրը ուզըն թէքէմիւլ միւտտէթլէրինին նէթիճէսի տիր տէյու իսրար էտիյոր: Չանն ը աճիլանէմիլէ կէօրէ, իքիսի տէ Քիթապ ը Մուգատտէսի սուի իսթիմալ էտիյոր: Ալլահ գէմինտէն պիր ալուճ թօփրագ ալըպ անըն իչինէ իւֆիւրէրէք ինսանը խալգ էթտի գաղիլէսինի թէքիլինին իքինճի պապընտան իսպաթ էթմէք ապէս պիր թէչէպպիւս տիր: Ալլահ տիւնեայը վէ ինսանը զայէթ ուզուն ասըլար միւտտէթլինտէ թէտրիճէն խալգ էթմիլ օլմալը տէյու թէքիլինին պիրինճի պապընը չէհատէթէ չաղըրմագ ալնի տէրէճէտէ

ապէս պիր մանթըգ տըր: Քիթապ ը Մուգատտէս՝ տէս՝ տօղրու թէֆսիւր էտիլտիլի թագտիրտէ, չու իքի իտտիանըն հիչ պիրինի թաստըգ էթմէք: Էմր ի խըլգաթըն գէման վէ ուսուլընըն պահսը Քիթապըն մագսէտ ի ալիսինին խարիճինտէ տիր: Էվոլյուցիոն գըյասը՝ տօղրուտա օլսա եանլըլ տա օլսա, իւմի մէսէլէ օլմասը հասէպիլէ, իւմի գէմին իւզէրինտէ եա տուրաճագ եա տիւլէճէք տիր: Անըն նէ՝ թաստըգը նէ՝ ճէրհի պապընտա Քիթապ ը Մուգատտէսի գուլլանմաղա սէլահիլէթիմիլ եօգ տըր: Քիթապ՝ Ալլահը խալիգ մագամընտա իլան ու պէյան էտէր, ամմա էմր ի խըլգաթըն ուսուլը հագըրնտա պահս էթմէք՝ վաղիֆէսի տէյիլ տիր: Մախլուգ օլան վէ սուրէթուլլահը թաշըյան ինսան իլէ օղրաշըր, ամմա անըն խալգ օլուհմասընըն թարիլի հալ ու քէֆիլէթլէրինի իչսմ էթմէք: Սահիպ ի մէրագ պիր քէս՝ Աճէպա գէմին իլէ ինսան նէ՝ գէման վէ նէ՝ կէօնէ գալախտ մուհէպինճէ խալգ էտիլտի տէյու սիւալ էտէրսէ, թապիլաթա միւրաճալէթ էտիպ, տաղը, նէհրի, տէրեայը վէ Փիտանը իւմի վասըթալար իլէ թէմաշա էթսին, վէ խալիլին էլինին անլէր իւզէրինտէ մաթպու օլան փարմագ իշարէթլէրինի օգումաղա սայ էթսին: Ֆագաթ Ալլահ քիմ տիր. սիյրէթի նէ՝ կէօնէ տիր. ինսան իլէ ալաղասը վա՞ր մը, — պու խուսուսլարը անլամագ իսթէրսէ, ալաղ կէօնիլլիլ թալէպէ մագամընտա Քիթապ ը Մուգատտէսէ միւրաճէաթ էթմէսի իճապ էտէր: Պու տաիրէտէ իւմ սիւքիւթ էտէր, Քիթապ իսէ սէօյլէր վէ խաթասըգ սէտա իլէ սէօյլէր: Իմտի Քիթապ ը Մուգատտէսին սէլահիլէթի ալթընա տիւլէն մէսէլէլէրի իւմին տաիրէսինտէ արաշտըրմալալմ. վէ իւմին տաիրէսինէ տիւլէն մէսէլէլէրի տէ Քիթապտան իսթիֆասար էթմէքտէն սագընալմ:

Մ. Կ. ՓԱՓԱՋԵԱՆ

Ֆրէզնօ

ԳՈՒԷՅԳԸՐԼԱԼՐ ՎԷ ԷՐՄԷՆԻԼԷՐ

Ա.

Գուէյգըր հարաքէթի օն եէտինճի ասըն օրթալարընտա ինկիլթէրրատա ճօրճ Ֆօքս վասըթասըլլա մէյտանա կէլտի: Գուէյգըրլար, եախօտ Souթլար, խրիսթիյանլըղը փէք սատէ պիր շէքլէ վագ էթմէյէ սայ էթտիլէր: Շէօյլէ

քի անկերին նէ Աշա ի Բապպանիսի, նէ վաթ-
թիզի, նէ սիւք ի րուհանիսի վէ նէ տէ իման
իգրարարը վար տըր: Իպատէթլէրի պիզիմ
տուա մէճլիսլէրիմիզէ պէնզէր. անճազ քի
Գուէյգըրլար տա մէճլիսէ էվլէնճէ հազըրլան-
մըջ օլարազ տէլալէթ էտէն պիրի պուլունմազ:
Սիւքիւնէթ վէ վազարլա օթուրան ճէմաաթ ա-
րասընտան տէլալէթ վէ թէշվիզ օլունան հէր
հանկը պիրիսի գըսա պիր տուա եա միւթալէա
պէյանըլա մէճլիսի աշմըջ օլուր: Պու իպա-
տէթլէր տէ ումումէն մուզիզա վէ թէրէննիւմ
պուլունմազ: Բուհանի իճթիմա վէ քիլիսէ թէշ-
քիլաթընտա գատընլար էրքէքլէր իլէ միւսազի
հուզուզ վէ իմթիյազաթա մալիք տիրլէր:
Տօսթլարըն թալիմինճէ հէր ատէմ պիլգուվէ
քէնտի տէրունինտէ Ալլահըն Բուհ իւլ Գուտ-
տունըն նուրունա մալիք տիր, քի անըն թէճրի-
պէ ի հայաթտա պիլիմէսի քէնտինին օ նուրա
տէօնիւզ անա իթաաթ էթմէսինտէն ասըլը
տըր: Գուէյգըրլար հարպը թէճվիզ էթմէզլէր,
պինաէն ալէյհ մուհարէպէյէ կիթմէզլէր: Պու
սէպէպտէն սօն էվրօփա մուհարէպէսինտէ նի-
չէ Գուէյգըրլար սէնէլէրլէ մահպուսիյէթէ
հիւքմ օլունտուլար: Անլէր շախսի վէ միլլի
միւնազաալարտա մուզապէլէ վէ հաթթա մու-
գալէմէթէ պիլէ մուսալիֆ տիրլէր: Հէփ միւշ-
քիլաթըն էն գըսա վէ տօղրու չարէի թէտազի-
յէսի «Պաամըն իլէ իքինճի միլլի եիւրիւմէք
տիր» տէյու գանար վէ թալիմ էտէրլէր: Պանէ,
էլպիսէ վէ լիսանլարը սատէ տիր: Եէմին էթ-
մէզլէր: Մէճլիսլէրինտէ նէ ըէիս վէ նէ տէ ըէյ
ալմազ ուսուլու վար տըր, անճազ պիր քեա-
թիպ վար տըր քի օ պիր մէսէլէնին միւզաքէ-
րէսինտէ պէյան օլունան Փիքըլէրտէն մէճլիսին
ուսուլմ գանաաթընըն հանկը թարաֆտա պու-
լունտուղոնու հիսս վէ օնա կէօրէ գարարլարը
գայտ էտէր: Էմին օլալմ քի պու մէճլիսլէր
պիզիմ պիլտիյիմիզ իւշ ըէիս վէ իւշ քեաթիպլի
մէճլիսլէրին նիչէսինտէն տահա րախաթ, սիւ-
փիւք օլուր վէ տահա չօգ իշ կէօրիւրլէր:

Գուէյգըրլարըն Մատախասգար, Հինտիս-
թան, Սիւրիա վէ Գօրֆուտա, (սապըզ Սթան-
պօլտա) միսիօնէր իշլէրի վար տըր: Տօսթլարըն
սալըսը ինկիլթէրրատա 20,000 գատար տըր:
Վէ լաքին սալըլարընըն աղլըղընա ըաղմէն տի-
նի վէ ախլադի հայաթլարըլա տիկէր Փըրզա-
լար արասընտա եիւքսէք պիր մէվգի իհրազ էյ-
լէմիշ տիրլէր:— «Էվրօփատա Գուէյգըր իսմի

պիր փասափօրթա մուստիլ տիր» տէնիւմիշ
տիր:

Գուէյգըրլար իլէ էրմէնիլէրին թէմասընա
տաիր Փիքըրիմիզէ կէլէն վազըալարտան պիրի
1895-96 գըթալլարընտան սօնրա Տր. վէ Միսիս
Բէնտէլ Հարիսին թիւրքիստաքի էրմէնիլէրի
զիյարէթլէրի տիր: Էվրօփաճա պիր Սքալըր
հալինտէ մալիւմ օլան պու միւհթէրէմ գաթ
քէնտի գէվճէսիլլէ Ագ Տէնիզ սահիլլէրինտէն
թա Գարա Տէնիզ սահիլլէրինէ գատար պիր չօգ
թէհիլքէ վէ միւշքիւլաթա կէօքս վէրէրէք տօ-
լաշըպ էրմէնիլէրի վազ վէ նասիհաթլարըլա
թէսլլի էտիպ ճէսարէթլէնտիրմիշ տիր: Տր.
Հարիսին պու եօլուլուգտա Փարզլը չհրլէր-
տէն ինկիլթէրրալա եազտըղը մէքթուլար
մուսախէրէն «Էրմէնիսթանտան Մէքթուլար»
նամըլլէ պիր քիթապ հալինտէ ինթիշար էյլէ-
միշ վէ մէզքիւր քիթապըն իւք սահիլլէրինէ
Մր. Կլատսթօն տալի քէնտի էլ եազըսըլա պիր
թազտիրնամէ գօյմուշ տըր: Տր. Հարիս էրմէ-
նիսթանը իքի տէֆա զիյարէթ էյլէմիշ տիր:
Պու միւհթէրէմ տօսթումուզ հալա հայաթտա
օլուպ պիզէ տօղրու տալիմա իշթիւքաք ը հիսս
իլէ տօլու տըր:

Պիզ Գուէյգըրլարը պիր տէ օթուզ սէնէլէր-
տէն պէրի Սթանպօլտա էրմէնիլէր արասընտա
տէվամ էտէն միւշըն իշլէրիլլէ թանըրըզ: Մէզ-
քիւր միւշընըն պաշընտա տուրան Միսս Աննա
Պիրճիս պիզիմ էն խալիս տօսթլարըմըզտան
տըր: Միսս Պիրճիսին թահթ ը իտարէսինտէ
Տօսթլարըն միւշըն, մէքթէպ, կէճէ մէքթէպի,
հէր քէս իշիւն աշըզ վազ վէ տուա խըղմէթլէ-
րի, տուլ վէ Փազիր գատընլարըմըզա վէրլէն
էլ վէ խալը իշլէրի վասըթասըլլէ շայան ը
թազտիր խըտմէթլէր իֆասընտա պուլունմազ
տըր: Իզմիր վազըասընտան սօնրա Միսս Պիր.
ճիս իշճի, թազըմ վէ տէսթիւհալարըլա Եու-
նանիսթանըն Գօրֆու Ատասընա իլթիճա էյլէ-
միշ օլարազ էլիւշվմ օրատա 400 գատար գատըն
վէ գըզլար իլէ քէնտինին փէք Փաիտէլի օլան
իշինի տէվամ էյլէմէքտէ տիր:

Կէլէն եազըն Լիրանանտա, Պիրմանտա
20-25 սէնէտէն պէրի Արապլար արասընտա չա-
լըշան Մր. Մարշըլ Պօքս իսմինտէ պիր տիկէր
Ինկիլիզ Գուէյգըր միսիօնէրէ թէսաալիֆ էյլէ-
տիք: Մր. Պօքս էրմէնի մուհաճիւրլէրին հազըր
վէ աթիսի հազընտա ճիտտի վէ աղիմ պիր մէ-
րազ իլէ տիւշիւնիւպ եազմազտա վէ լազըմ կէ-
լէն քիմսէլէր իլէ կէօրիւշմէքտէ խտի: Նիհա-

յէթ միւս մարտիկէն, կէսէն ետքըն պու մէսէն իշխուն ձէմիյէթ ի Ագվամըն մէրքէղին զիյարէթ էյ- լէտիքտէն սօնրա ինկիլթէրրայա կէսէն: Օրա- տա աշնի մէսէնէն տաիւր ազիւմ զայրէթ վէ ֆէտաքեարլըզ իւն չալըշըր: Կէսէն Սեպտեմբեր ալընտա ինկիլթէրրատա Գուէյգըրլարըն Մադ- տուր Միլլէթլէր հազգընտաքի մէճլիսինտէ հա- զըր պուլունուր: Պու մէճլիստէ էվվէնէ թէր- թիւ օլունտուղունա կէօրէ մէզքիւր մէճլիսլէ- րինի էրմէնի մուհաճիրլէրին իսքեանը մէսէնէ- սինէ թախսիս էտէրլէր: Տր. Բէնտիլ Հարիս, Մր. Ֆօքս վէ Միսս Պիրճիսինտէ հազըր պու- լունտուղլարը պու իճթիմալարըն նէ տէրէճէ ճալիւ ի մէրազ օլաճազ իտիլի պէտիհի տիր: Պու մէճլիսլէրտէ ճէրէյան էյլէյէն կէրմիյէթլի միւզաքէրլէր նէթիճէսինտէ մէզքիւր մէսէնէ- յէ տաիւր՝ վագիյէթ ի հազըրլէյի քէյ իւլ ալմ միւշահէտէ վէ էմֆեանիյէթլէրի քէհարրի էյ- լէմէք, վէ սօնրա ինկիլթէրրայա ալտէթ էտէ- րէք էֆքեար ը ումումիյէյի պու խուսուսլար- տա թէնվիր վէ թէշվիւր էյլէմէք իշխուն պիր քի- թապ գալէմէ ալմազ իւզրէ Եունանիսթան, Սթամպուլ, Սիւրիա վէ Երիւանա պիր քիմսէ եօլլամաղա դարար վէրլէրլէր, վէ պունուն ի- չիւն տէ Մր. Ճօզէֆ Պըրթ իսմինտէ պիր գաթը ինթիխապ էտէրլէր: Պու մէճլիս վէ անըն եէ- թիշտիլի նէթիճէտէ Պիրմանա Միսիօնէրի Մր. Մարշըլ Ֆօքսըն փէք մուհիմ պիր բօլու օլմուշ տըր:

Կ. ՍԹԱՆՊՕԼԼԵԱՆ

Աթիմա

ԷՐՄԵՆԻ ՄԻԼԼԵԹԻ ՎԷ ԷՐՄԵՆԻ ՔԻԼԻՍԱՍԸ

Կէսմիշ պին պէշ եիւզ սէնէ դարֆընտա՝ էր- մէնինին պիւլա իսթիսնա տէվամ էտէն պիր միւ- էսսէսէսի պուլունումուշ տըր՝ օ տա էրմէնի Քի- լիսասը տըր: Էրմէնի՝ Սիյասի հիւրրիյէթին- տէն, անա վաթանընտան վէ հաթթա պազէն լիսանընտան պիլէ մահրում գալմըշ իսէ տէ, Քիլիսասընը ասլա պրագմամըշ վէ տաիմա օնա սահիպ օլմուշ տըր: Էրմէնի թարիխինին պիւ- թիւն հէրճումէրլէրի իշխնտէ, Էրմէնի Քիլի- սասը՝ էրմէնինին պազի միւլէսսէսէսի հալին- տէ տէվամ էթմիշ տիր: Էրմէնինին տաիմի պիր քէհպէրի, պիր մէլիյի, պիր վաթանը օլմուշ տըր, օ տա Քիլիսասը տըր: Էրմէնի քէնտի Քի-

լիսասընա չօզ միննէթտար տըր: Միլլի թարի- խիմիզտէ պու նօզթա զիյատէ թագտիր էտիւ- մէլի տիր:

Ֆազաթ պու վազաա, միլլի մէսէնէլէրին թէրթիւ պէ իտարէսինտէ, էրմէնի Քիլիսասը իւզէրինէ զայէթ ազիւմ պիր մէսուլիյէթ գօր, վէ էրմէնի միլլէթինին չու ֆէլաքէթլէրինէ նազարէն չու սուալ, եանի Աճէպա էրմէնի Քի- լիսասը՝ միլլէթին էն գատիւմ վէ պազի միւլէս- սէսի հալինտէ, միլլէթի իրչատ էթմէքտէ քէն- տի վազիֆէսինին եափապիլմի՝ շ մի տիր սուալը պիթթապի խաթըրա վարիտ օլուր: Մէսէլա, Աճէպա կէսմիշ ալթը եիւզ սէնէլիք թարիխի- միզտէ, վէ պախուսուա օնուն սօն գըմընտա, էրմէնի Քիլիսասը պաշգա պիր մէվզի թուլթա, պաշգա պիր մէսլէք թագիւ էթսէ, հալիմիզ պունտան Փարզը օլմուր մը իտի: Իշթէ պու մէսէնէյէ տաիւր Փիքրիմիզէ կէլէն պազը միւ- թալալարը թագտիւմ էթմէք իսթէրիզ:

Էրմէնի մուհաճիր գէմիլէրի արասընտա պուլունուլօրըմ: Կէսէն Կիրակի՝ պունլարըն պիրինտէ պիր տօսթ իւն կէօրիւշտիւքտէն սօն- րա, տօսթում սէօզ ալարազ, «Պու Գէմիտէ ալթը թանէ Հայրենակցական Միուլթիւն վար: Պու ազչամ հէփիմիզ պիր արայա կէլէրէք, ահվալ ը ումումիյէմիզ հազգընտա միւզաքէ- րէտէ պուլունաճաղըզ: Մէրքէզլէրտէն իւմիտ եօզ: Շաշմըշ պիր հալտէ իզ՝ տէտի: Քէնտի քէնտիմէ՝ Աճէպա Քիլիսանըն պունլարա պիր իշթիրաքը, պիր տէլալէթի վա՞ր մը տէյու սու- ալ էթտիմ: Կէօրտիւլիւմէ կէօրէ՝ Քիլիսա, պու Միուլթիւնլէր ինտինտէ եօզ հիւքմիւնտէ տիր:

Տիկէր պիր Գէմիտէ, պէլքի հաթթա կէշ- մէյօր քի պիր ախլագսըզլըզ, պիր զալզա, պիր սըրգաթ, պիր ճէրհ վազըասը օլմասըն: Իշկի վէ գումար եէրլէրի հէր եէրտէ չօլալըյօր: Ֆազաթ Քիլիսանըն, պու խուսուսլարտա պիր թէշէպպիւսիւ, պիր հիւքմիւ ասլա կէօրիւնմէ- յօր:

Պուրատա իւշ պէլլի Կուսակցական Փարթի թէշքիւլաթը վար: Իւշիւնիւն տէ ալըր ալըր դա- գէթալարը վար: Ռամհամալարը՝ միլլէթին էֆրատընը պիրլէշտիրէճէք պիր թէշքիւլաթ տէ- յու կէօրիւնիւր իքէն, օնլար տա շիմտի էվվէլ- քիլէր նէվինտէն պիր փարթի շէքլինի ալալ: Էֆքեարի իսթիլաֆ հէր եէրտէ ճաիզ տիր, Ֆազաթ եէքտիկէրինէ իթալէ ի լիսան էտէր- ճէսինէ եազըլան շէյլէրի օգումաղա պիլէ ին-

սան ութանըյօր: Աճէպա Բիւիսանըն պու շէյ-
լէրտէն մալիւմաթը վա՞ր մը, Եօզ մը, պիւմէ-
յօրուզ: Պագաթ շու գատարը պէլլի տիր քի
Բիւիսա, պուշլարըն ինտինտէ, Իսմի վար, ճիս-
մի Եօզ պիր շէյ հիւքմիւնտէ տիր: Բէնտիլէրճէ
Բիւիսա՝ տէլալէթ վէ Էֆքեարընա հիւքմէթ է-
տիլէճէք պիր միւէսսէսէ տէյիլ տիր:

Աճէպա Էրմէնի Բիւիսասընըն պու պապտէ
մէվզիի նէ՞ տիր: Բիւիսա՝ պու մէսէլէլէր գար-
շըսընտա քէնտի աճզընը իթիրաֆ էտէն վէ պէլ-
քի տէ իզհար ը իֆլաս էթմիշ պիր միւէսսէսէ
մի տիր, Եօզսա միլլէթի իրշատա մուգթէտիր,
վէ Եօլ կէօսթէրմէյէ քեաֆի գուվլէթի վա՞ր
մը տըր: Միլլէթ՝ հէրճ ու մէրճ իշինտէ տիր,
Բիւիսա օնը թօփլամաղա գատի՞ր մի տիր:
Միլլէթ էօլիւմ հալինտէ տիր, Բիւիսա օնը իս-
եայա մուգթէտի՞ր մի տիր:

Բիւիսանըն՝ միլլէթլէրին ահվալ ը ումու-
միյէսինէ ալագասը մէսէլէսի փէք պէօյիւք պիր
մէսէլէ տիր: Պագաթ շու գատարը պէլլի տիր
քի պիր միլլէթին քիւիսասընըն օ միլլէթին ահ-
վալընա ալագասը փէք սըգը վէ հայաթի տիր:
Իքի Իսրայէլ հիւքիւմէթլէրինտէն, պէօյիւք վէ
գուվլէթի Սամարիանըն մահվ ու նապէտիտ
օլմասը, հալ պու քի քիւշիւք Երուսաղէմին
պագի գալմասընըն սըրըր պուրատա տըր: Սա-
մարիատա Բիւիսա հայաթը կէվլէտի, պօզուլ-
տը վէ ատիլէշտի: Երուսաղէմտէ իսէ, Եսայի
վէ Երեմիա կիպի փէյլամպէրլէր՝ Բիւիսա հա-
յաթընը սաղլամ վէ փաք սագլամագ իշին պէօ-
յիւք ֆէտաքեարլըզ կէօսթէրտիլէր: Հաթթա
պուշըն իշին տիր քի Պապէլին պէօյիւք էսա-
րէթինտէ պիլէ, Յուդա՝ սիյասի պիր պէտէն
հալինտէ տիւշտիւ իսէ տէ, Բուհանի պիր պէ-
տէն հալինտէ գըյամ էյլէտի: Փրօթէսթանլըզ
հարաքէթինին Ալմանիա վէ պիւթիւն էվրօփա
իւզէրինէ թէէսիրի, Ուէսլի հարաքէթ ի բու-
հանիյէսինին Ինիկիլիզ հայաթընա թէէսիրի
ինքեար օլունամագ թարիսի հագիգաթլարտան
տըր: Բուհանի հայաթը թէրվիճ էտէն, բուհա-
նի փէյլամպէրլէրէ ֆուրսաթ վէ իթիպար վէ-
րէն, բուհանի հարաքէթլէրէ աշըզ օլան պիր
քիւիսանըն՝ պիր միլլէթ իւզէրինէ թէէսիրի
փէք ազիմ տիր: Աճէպա Էրմէնի Բիւիսասը
պէօյլէ օլմա՞ւ մը տըր սուալը հագզընտա տիւ-
շիւմէյի տէյէր պիր սուալ տըր:

Ձանն էտէրիզ շու գատարընը իթիրաֆա
մէճպուրըզ քի միլլէթիմիզին փէք պուհրանը
պիր տէվրէսի օլան սօն էլլի ալթմըզ սէնէլիք

թարիսիմիզտէ, Էրմէնի Բիւիսասը պիր րէհ-
պէր գուվլէթին կէօսթէրէմէմիշ տիր: Բիւի-
սա՝ միլլէթին իշինտէ մէյտանա կէլէն Էէնի ճէ-
րէյանլարը անլայամամըզ վէ օնլարը իտարէ է-
տէմէմիշ տիր: Թէպէտտիւլ վէ թէճէտտիւտէն
տօլայը պէօյիւք պիր գօրգու կէօսթէրէրէք,
տարմա էսքի հալինի մուհաֆազայա չալըշմը
տըր: Օն պէշ ասրտան պէրրու Խրիսթիյանըզ,
վէ հայա Բիւիսա՝ էհալինին սէվտիյի Բիթապ
ը Մուգատտէսինի, էհալինին անլատըղը լի-
սանտա, էհալիյէ վէրմէյի տիւշիւմէմիշ, վէ
վէրէնլէր տէ օլտը իսէ, իսօշուտաղլըզ կէօս-
թէրմիշ տիր: Էհալինին տիւշիւն վէ Եօրգուն
հալինտէ հայաթ վէ գուվլէթ օլապիլէն կիւզէլ
տուա վէ թէրէնիւմլէրի, էհալիյէ միւէսսիր
պիր շիյվէտէ, էհալիյէ վէրէճէք Էէրինէ, մա-
քինավի սուրէթտէ, անլաշըմագ պիր շիյվէտէ
օնլարը թէքրարլէ իթիֆա էյլէմիշ տիր: Բի-
ւիսա՝ հայաթընը քէնտի քէնտինէ սագլամը
տըր, օնը միլլէթէ իւհազ էթմէյի տիւշիւմէմիշ
տիր: Էրմէնի Բիւիսանըն բուհանի ինճուլարը
մէնտիլ իշինտէ սագլը մընայա պէնզէր: Միլլէ-
թին հայաթընտան ալըր գալմըզ տըր:

Քէգալիք Բիւիսա՝ Խրիսթիյանլըզը, Խրիս-
թիյան Էաշայըզ Եօլը հալինտէ կէօսթէրմէքտէ
փէք պէօյիւք իհմալ կէօսթէրմիշ տիր: Խրիս-
թիյանլըզ՝ պիզտէ, Եկեղեցական պիր կազմա-
կերպութիւն շէքլինի ալմըզ տըր, հայաթ օլ-
մագտան տուր օլմուշ տըր: Խրիսթիյանլըզտա
Եկեղեցական կազմակերպութիւն օլապիլիւր,
լաքին Խրիսթիյանլըզ պիր հայաթ տըր, պիր
Էաշայըզ տըր, իշինտէ Եիւրիւլէճէյէմիզ պիր
Եօլ տըր, վէ Բիւիսանըն վագիֆէսի պու հայա-
թը, պու Էաշայըզը պու Եօլը կէօսթէրմէք տիր:
Էրմէնի Բիւիսասը պուշը իհմալ էթմիշ տիր:
Պիրի պիրիմիզէ նագարէն տօղրու ալագա նէ՞
տիր վէ նա՞սըլ օլմալը, գօմշու վէ տիւշմէնլէ-
րիմիզէ նագարէն տօղրու վագիյէթ նէ՞ տիր, վէ
նէ՞ օլմալը տըր, վէ սաիրէ զայէթ մուհիմմ մէ-
սէլէլէրտէ՝ Բիւիսա տօղրու Եօլը կէօսթէրէճէք
Էէրինէ ումուճ ազընթըյա գափըլմըզ վէ պէ-
րապէր սիւրիւքլէնմիշ տիր: Խրիսթիյանլըզտա
էն գըյմէթլի շէյ՝ Խրիսթիյան էվսաֆը ալալ-
գիյէ, սիյրէթ վէ թապիաթը տըր: Էրմէնի Բի-
ւիսասը Էրմէնիյէ պուշը Էօյրէթմէքտէ իսրաք
էթմէմիշ տիր: Իսմի Գէորգ Էա Մարիամ օլուն
Հայ Բրիստոնեայ օլուն, ամմա սիյրէթէճէ նա-
սըլ օլուրսա ֆարզ էթմէզ կիպի պիր մէվզի
թուլմուշ տըր: «Հէր Էրմէնի, Բրիսթիյան նը-

կարագիր սահիպի օլմալը տըր, վէ մութլագա պէօյլէ եաշամալը տըր» մէպտէսի՝ էրմէնի Գի- լիսասընտա կէօրիւնմէմիշ տիր:

Պիր միլլէթ եաշամալը վէ կիւնլիւքլէրէ մուգալմէմէթ էտէրէք իլէրի կիտէճէք իսէ, շու իքի շէյէ սահիպ օլմալը տըր, պիրի, ախլադ, վէ տիկէրի, եիւքսէք պիր իտէալ: Ախլադ՝ Փէրտի գալի սագլար, վէ իտէալ Փէրտլէրի պիրլէշտիրի: Պիր միլլէթճէ պու զէմանտա էն զիյատէ պու իքի շէյէ միւսթամ ըզ: Պունը տա անճագ Գիլիսա վէրէպիլի: Պիր եէնի պիր Գի- լիսայա միւսթամ ըզ քի խրիսթիյանլըղը ախլադ իլէ պիրլէշտիրսին վէ պիւթիւն միլլէթ էֆրա- տընա եիւքսէք պիր իտէալ թագտիմ էյլէսին: Օ զէման հայաթ պուլաճագըզ: Հէմ պաշղալա- րա նուր օլաճագըզ, վէ հէմ պիզ հայաթ քէսպ էտէճէյիզ: Սիյասի սուրէթտէ տիրլէճէյիզ: Սիյասի միւսթամէտէ մալլուպ օլտուզ, ամմա րուհա- նի միւսթամէտէ գաֆէրեալ օլաճագըզ: Միլ- լէթճէ էօլտիւք, ամմա տահա պէօյիւք պիր միլլէթ հալիստէ գըյամ էտէճէյիզ: «էյ քիւշիւք սիւրիւ, գօրգմա, զիրա սիզէ մէլէքիւթիւ վէր- մէք Փէտէրինիզին հիւսն ի րիզասը տըր:»

ԹՂԹԱԿԻՑ

Աթինա

պաշլանտը, Փագաթ կէլէճէք Սեպտեմբերտէ թէմամէն Աթինայա նագլ օլունաճագ, վէ չիմ- տիքի մուալլիմլէր իւզէրինէ Ամէրիգատան իքի մուալլիմ իլալէ օլունաճագ տըր: Մէքթէպ՝ Ամէրիգան Պօրտըն Եագըն Շարգտա, պու կի- պի թալիմ վէրէն եէկեանէ ալի միւսթամէսի տիր: Մէքթէպին իւշ տալիքսի վար. իլմի իլա- հիյաթ (Թիիօլաֆի) Թէրպիյէ ի տինիյէ (Ռիլի- մըս էմիւլէյշըմ) Թէրպիյէ ի ինսանիյէ: Շէօյլէ քի հէմ չօպան, վաիզ, հէմ մէքթէպլէրտէ տինի թալիմ էտէն մուալլիմլէր վէ Կիրակի մէքթէպի նագըրլարը, հէմ տէ խրիսթիյան Կէնճլէր վէ Գատընլար Շիրքէթլէրինէ իշճիլէր հագըրլար: Մէքթէպին մագսէտի պու գատար կէնիշ օլտը- ղընտան չօզ կէնճլէր միւրաճագաթ էթմէքտէ տիրլէր: Մէքթէպ՝ Թաամիյէ վէ կէշիմլէրի ի- չիւն մէսուլիյէթ գապուլ էթմէզ. եինէ տէ չա- րէ պուլմագ վէ եօլ կէօսթէրմէք իսթէր: Քեաշ- քի էրմէնի կէնճլէրինին պէօյլէ եիւքսէք թալիմ ալմալարընա հէվէսքեար օլան Ամէրիգատաքի տօսթլար՝ կէնճլէրին՝ Թաամիյէսի իշիւն եար- տըմ էթսէլէր, պէօյիւք պիր խըզմէթ էթմիշ օ- լուրլար: Պիր շահիրտին Թաամիյէսի սէնէվի 120 տօլար տըր: Ատրէս,

SCHOOL OF RELIGION

54 St. Alexandre, Old Phaleron, Athens, Greece.

ՄԻԻԹԷՆԵՎՎԻ

ԱԹԻՆԱ ԻԼՄԻ ԻԼԱՀԻ ՄԷՔԹԵՊԻ Ի

«Աթինատա իլմի իլահի մէքթէպինին Շէ- հատէթնամէ վէրմէք րէսմի՝ Յուսիս 1տէ իճրա էտիլտի: Պու սէնէ եէտի մէ՛գունը օլտը: Պուն- լարտան 5ի օլլան, վէ 2սի գըզ, 4իւ էրմէնի, 1ի Բուճ, վէ 2սի Պուլղար տըր: 4իւ Իլահիյաթ տալիքսինտէն, վէ իւշիւ Թէրպիյէ ի տինիյէ տալիքսինտէն տիփլօմա ալտըլար: Պու տիփլօ- մալար՝ իւշ սէնէ միւթէմատի Թահսիլին նէթի- ճէսի տիր: Մէ՛գուն օլան էրմէնիլէրին իսմլէրի շունլար տըր: Ասատուր Պէրպէրեան (ասլէն կէմէրէքի, Թարսուս Գօլէճիստէն), Արամ Հա- տիտեան (Այնթապլը վէ Այնթապ վէ Թարսուս Գօլէճլէրինտէն), Յակոբ Կիւրլէքեան (Հաճընլը Թարսուս վէ Իզմիր Գօլէճլէրինտէն), Սամուէլ Արզգեան (ասլէն Մարաշլը վէ Թարսուս վէ Իզ- միր Գօլէճլէրինտէն): Մէքթէպ՝ Սթանպօլտա

ԳՐՐԸԳ ԽԱՆ

Գըրըզ Խան Իսքէնտէրուն Հալէպ արասըն- տա Կիլիկիա խարապ օլտուգտան սօնրա չէնլէշ- միշ պիր շէհր տիր: Պէյլան գալմագալմը պու- րայա գալտըրըմը իսէ տէ էվլէր էքսէրիսի պիր քիպրիթ իլէ եանան խուղլարտան իպարէթ տիր: Հալմասը գըշըն սօղուզ եագըն սըճագ օ- լուպ Ամըզ Օվասը իւզէրինտէ դայէթ Լ՜աղու վէ սուլու աչըզ չայտան ազըպ հէր նէվ քիրլիլիք իլէ տօլու տըր: Սէքէնէսի Ատանա գըթալը էս- նասընտա թէլէֆ էտիլտիքտէն սօնրա եինէ իս- քէնտէրուն մալարիասընտան գաշըպ թօլիլանա- րագ 2700 օլմուշ տըր: Պուլլարտան 1700իւ Փա- գիր վէ գանլարը սըթմա միգրօպը իլէ տօլու էրմէնիլէր տիր: Պիր Ֆրանսըզ Գաթօլիք րա- հիպ հիւքիւմէթտէն մուհաճիր իսքեանը իշիւն մէճճանէն ալտըղը արագիտէ 350-400 նուֆուս գատար Գաթօլիք պիրատէրլէր իսքեան էթտի- րիպ 60-70 շայիրտտէն իպարէթ պիր մէքթէպ վէ պիր տէ քիլիսէ թէսիս էթմիշ տիր: Էքսէրի-

յէթի թէշքել էտէն Լուսաւորչական պիրատէր-
լէրին քահանայը Տէր Գրիգոր Սահակեան օ-
լուպ պիր թագըմ «Մուհապպէթնի» պիրատէր-
լէր իւն պիրլիքտէ քիւլլիւ Ֆէտաքեարլըզլէ
պիրտիքլէրի էյի շէյլէրի գալմա թալիմ էթ-
մէքտէ վէ 150 թալէպէլի պիր մէքթէպ իտարէ
էթմէքտէ տիրլէր:

Ինճիլի ճէմիյէթ 200 իւ միւթէճալըզ օլուպ
56 քիլիսէ ազասը իւն կէնճ վէ տինճ պիր հալտէ
լոթիտարլարը նիսպէթինտէ եաշայըպ իշլէմէ-
յէ սայ էտիյօրլար: Պուստան 2 սէնէ գատար
էվլէլ պուրայա իլթիճա էտէն պիր գաշ պիրա-
տէրլէր Միշընտան պիր վաիզ թալէպ էթմէլէ-
րի իւզէրինէ օրայա՝ Պաս. Սիմօն Պէքեարեան
իրաւ օլունտու: Միւմաիլէյ 8 այ գատար
տուա վէ ղայրէթլէ Գէլամը թէպշիր էթմէքտէ
օլտու իսէ տէ էմէքլէրինին մահսուլունը կէօր-
մէզտէն պիր սապահ պիր այ էվլէլ թէնէհիւ էյ-
լէտիլի զէվճէսինի տուլ վէ ճէմիյէթինի էօք-
սիւզ պրազըպ վէֆաթ էթտի: Նիշէլէր իւզէրի-
նէ, միւմաիլէյին ափանսըզ էօլիմիւ՝ էօմը վէ
սէօզիւնտէն զիյատէ միւնէսիր օլտու: Պատէհու
Նազարէթ էֆ. Տարազճեան կէլմէքլէ էօմիւ
վէ քէլամը Բապլըն էլինտէ թէզիյէ իշէ եարա-
տը: Եէօյլէքի Բապլըն պազը տիւշկիւն էօմրլէրի
միւնիզէվի խէլաս մէսէրրէթիլլէ մէսս էտէնէք
շէհրէ րէսմէն հէտիյէ էյլէտի: Պէօյլէճէ բու-
հանի մէսէլէլէր չարշու վէ պազարտա միւքեա-
լէմէ վէ միւպահէսէ մատտէսի օլուպ չօզլար
հազիզաթա թալիպ օլտուլար: Մէքթէպ մուալ-
լիմէսինին տախի ինթիպահտան կէշմէսիլլէ չօ-
ճուզլար տա հայաթտան հիսսէտար օլտուլար:
Պու շէյլէր Նազարէթ էֆէնտիլի տիւշիւնտիւր-
տիւ. զիրա միւմաիլէյ 20 սէնէ էվլէլ բուհանի
էօմրէ կիրմիշ իտի իսէտէ, րէսմէն Փրօթէս-
թանթ օլմայարազ իշլէմէյի թէրճիս էթմիշտի:
Եիմտի իսէ ալանէն քիլիսէյէ ազա օլմազլըղա
գարար էտիպ պիր սէնէ էվլէլ Տէր Հայր վէ
պիր չօզ Լուս. պիրատէրլէր հուզուրընտա իմ-
թիհան օլունուպ 26 արգասաշլար իւն պիրլիք-
տէ քիլիսէյէ գապուլ օլունտուլար: Պու հալ
պազլըլարըն նախօշնուտիսինի մուճիպ օլտու
իսէտէ նիշէլէրին հիւրմէթ վէ վազարլէ մէսէ-
լէյի մէշք էթմէլէրինէ միւնասիպէթ վէրտի:

Պուրատաքի բուհանի խըտմէթլէրին վազք
վէ մահալը տիգգաթա շայան տըր: Վազթը ճի-
հէթիլլէ, Ֆրանսըզ ասքէրլէրինին Թիւրք շէ-
թէլէրինէ գարշը աթտըզլարը թօփլարըն սէսի
գուլազլարըմըզա իշիտիլիւր իքէն, պիզ քիլիսէ-

տէ Հաղորդութիւն իճրասը, վէ թէշէքքիւր ի-
լահիլէրի թէրէննիւմ էթմէքլէ մէշղուլ պուլու-
նույօր իտիք: Մահալը իսէ շէհրին քէնարընտա
իսթիճար էտիլէն պիր ուֆազ վէ չուգուր արսա
իւզէրինտէ, էսքի թախթալարտան եափըմըշ,
տէլիքլի վէ փասը չինգօ վէ սաճլարլէ գափա-
տըմըշ պիր պարազա օլուպ, կիւնտիւզ 55-60
շայիրտ իւն մէքթէպ վէ ազշամլարը բուհանի
խըտմէթլէր իճրա օլունմագտա իտի: Եազըն
հէրարէթ վէ թօզու, վէ սօն դըշըն միւսթէսնա
սօվուղու, հէմտէ թօփրագտան գայնայան մա-
խուֆ փիրէլէր, ճէմիյէթ օլանճա գուլմու էթ-
մէքտէ իքէն, ճէմիյէթ բուհանի մէսէլէլէլէրլէ
մէշղուլ իտիլէր:

ԵՆՆԻ ՔԻԼԻՍԷ ՊԻՆԱՍԸ:— Էլ հասըլ պիր
քիլիսէ պինա էթմէք խաթրա տիւշտիւ: Լաքին
պէօյլէ Փազիր պիր ճէմիյէթ, պէօյլէսի սիյա-
սի աշվալը գարարսըզ պիր մահալտա պիր պի-
նա եափմաղը տիւշիւնէ պիլի՞ր մի: Տիւշիւնտէ
ճաիզ օլու՞ր մու: Եինէ տէ իշպու քիւսթահ վէ
միւթէճասըր վաիզ վէ ճէմիյէթ՝ Միշընտան
արսա փարասընը ալմազա մուվաֆֆազ օլտու,
վէ պիր չօզ տուա վէ նիյազտան սօնրա Մար-
իամ կիպի նարտին եաղը շիշէսինի դըրտըլար.
վազըա չօզլար «պու եաղ նի՞ չուն իսրաֆ օլուն-
տու» տէմէքտէ հազըլը կէօրիւնիւյօր իտի իսէ-
լէրտէ, վաիզ վէ ճէմիյէթ պու սարֆիյաթը Յի-
սուս աշգը իշիւն էթտիքլէրինի պիլմէքլէ մէս-
րուր տըրլար: Անլէր տիւշիւնիւյօրլար քի պու
պինա Բապլըն խըտմէթ էթմէք իշիւն իսթիմալ
օլունմաճա տըր. լաքին էյլը պուրատան շէքիւ-
մէք իճապ էյլէր իսէ պիլէ, Թիւրքլէրէ Ուրիս-
թիյան քիլիսէ պինասը հալինտէ փէթմուրտէ
պիր պարազա պրազմագտան իսէ, մազպութ
պիր պինա թէրք էթմէք Ուրիսթիյան շէրէֆինէ
զիրատէ միւթէնասըպ տըր: Իմտի իանէյէ
միւսթաճ պու ուֆազ ճէմիյէթ 30 ալթուն լիրա
վէիշպիլտի: Գատընլար, քիւսիէ, պիլէզիք կի-
պի զիյնէթլէրինի չօզտան էքմէք եա սօլֆաթօ-
յա պէտէլ սաթմըշ իքէն, գալան պիր գաշ զիյ-
նէթլէրի կիւլէճ սիմալարլէ պու մազսէտէ
թազտիմ էյլէտիլէր: Անլէրին իշպու մէտհէ շա-
յան Ֆէտաքեարլըղը Միշընըն տախի հիւրմէթ
վէ տիգգաթընը ճէլպ էթմէքլէ, քիլիսէլէրէ պիր
կիրակի թապաղընը պու մազսէտէ թախսիս
էթմէլէրինի թալսիյէ էյլէտի: Իմտի տախիլ վէ
խարիճտն կէլէն հէտիլէլէրտէն ճէսարէթ ալա-
րազ՝ ուզունուղը 14½, էնի 10, վէ իրթիֆաը
4½ մէթրօ վէ 150 ալթուն լիրա իւն իթմամ է-

տէպիլէճէք պիր պինա պաշլալըպ, եւրտէն պիր առէմ պոյու եւրսէլտէ պիլտիլէր: Շէհրին Ֆրանսըզ գումանտանը Գափիթէն Րէյնօլտ թէշրիֆլէ թէպրիք էտիպ պիր հէտիյէտէ քէնտիսի վէրմիշ տիր: Պու զաթ փրօթէսթանթ օլուպ զայէթ ալիճէնապ պիրի տիր: Շիմտի պազի 80 լիրանըն իթմամը իշիւն տօսթլարըն հէտիյէսինէ իհթիյաճ վար տըր:

Իմտի էյ պուըն օգուլան Ալլահ էվլատը. սէն տէ քէնտի տուանը, վէ վար իսէ փարանտան պիր միգտարընը շու քիւշիւք ճէմիյէթին հէրաթլի տուասընա վէ մուգատտէս փարասընա զաթմապ իսթէ՞ր միսին, քի անլէրին իշիտէճէյի «Ամէրիկ» տէն սէնին տախի հիսսէն օլա: Էօյլէ իսէ տուանը Ալլահա վէ հէտիյէնի աթիտէքի էտրէսէ իրսալա աճէլէ էյլէ:

DR. J. C. MARTIN
American Mission, Aleppo, Syria.
U. S. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
Հալէպ

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Աւերիգատա. — Տէյթընտա էվօլիւշըն տաւասընըն մուհաքէմէսի էնճամա կէլմիշ տիր: Մուալլիմին ալօգաթլարըն էվօլիւշընըն հազիթ օլտուղընըն իսպաթ իշիւն մէմլէքէթին մէշնուր ալիմլէրինտէն շահիտլէր կէթիրմէք իսթէտիլէր իսէ տէ հաքիմ պու տաւաճա էվօլիւշընըն հազիպաթ օլուպ օլմատըղընըն մէվգու ը պահս օլմատըղընըն պէյանլա շահիտ տինլէմէք իսթէմէտի: Անճազ միւտտաի ալէյհին ալօգաթը Մր. Տէրօնըն միւտտաիլէրին ալօգաթը Մր. Պրայընըն իսթինթազ էթմէսինէ միւսաատէ էյլէտի: Միւմաիլէյհ՝ Բիթապ ը Մուգատտէսի հարֆիյէն անլար իսէք, տիւնեանըն վէ ատէմին խիլգաթ թարիխլէրինին նէ օլաճաղընը վէ պազը միւճիգէլէրի նասըն թէֆսիլ էտէճէյինի վէ Մր. Պրայէնին իլմի տաիրէտէ մալիւմաթընըն իքի սաաթ գատար իսթինթազ էյլէտի: Մր. Տէրօ մուհաքէմէ էսնասընտա պիր տէֆա հաքիմէ հազարէթմաիլ իֆատէտէ պուլունտուղու իշիւն հաքիմ քէնտիսինի \$5000 ճէգա ի նադտիյէ իթասընա հիւքմ էթտի իսէ տէ, Մր. Տէրօ գապահաթընըն գապուլ վէ իպրար էթմէսի իւղէրինէ քէնտիսինէ աֆվ էյլէտի: Նիհայէթ ձիւրի մուալլիմի գապահաթընըն իլան

էթտի վէ հաքիմ քէնտիսինի \$100 տօլար ճէգա ի նադտիյէյէ հիւքմ էյլէտի: Մուալլիմ տաւալըն իսթինաֆ էտէճէյինի պէյան էյլէտի: Պէօյլէճէ պիւթիւն Ամէրիգա էհալիսինին վէ էվրօփատա նիշէլէրին մէրազընըն ճէլպ էյլէյէն պու մէսէլէ Տէյթըն մէհքէմէսինճէ խիթամ պուլտու: Լաքին միւտտա ի ալէյհին մէսէլէյի էվվէլա էյալէթին վէ սօնրա Ուշիւնկթընըն Սիւփրիմ Գօրքընա (Մէհքէմէ ի ալի) կէթիւրէճէլէր տիր: Փարիսին պէօյիւք մուալլիմլէրինտէն պազըլար Տէյթըն մուհաքէմէսի էֆքեար հիւրրիյէթինէ թէճալուզ էտիյօր տէյու պիր փրօթէսթօնամէ հազըրլալօլար: Տաւատա ճէգա \$100 իքէն մէհքէմէ մէսարիֆի, Ալօգաթլար փարա ալմայարազ, \$25,000 տօլար օլմուշ տըր: — Ամէրիգատա Պրուքլինտէ պէօյիւք պիր գալիպաղանլար եանի սախթէ փարա եափանլար ճէմիյէթի քէշֆ օլունտու: Կիզլի փօլիսլէր 80 քիշի տէրտէսթ էյլէտիլէր: Պրուքլինտէ թէհարրի եափըլըն իքէն 100,000 տօլարընզ գալի փարա պուլունմուշ տըր: — Սթէնտըրտ Օյլ գումփանեասը տախի կիւնտէ 8 սաաթ իշլէմէք ուսուլընըն գապուլ էթմիշ տիր: Զիմտիյէ գատար 12 սաաթ իշլէտիլէր իմիշ: — Ձին մէսէլէսինտէ Ամէրիգա, ինկիլթէրոա իլէ միւթթէֆիք իշլէմէսի հալա մուայէն պիր շէլ ալմամըշ տըր: Մ. Ամէրիգանըն էվրօփատան ալաճաղը օլան մէպլազ 237 միլիօն տօլար իմիշ: Ճէնուպի Ամէրիգա հիւքիւմէթլէրինտէն 151 միլիօն, Գանատաւան 131 միլիօն իմիշ:

Ֆրանսա հալա Մօրօք մէսէլէսի իլէ մէշղուլ տըր: Բիֆլէր հէմ Ապտ իւլ Բէրիմին գօմանտաւընըն ալթընտա գուվվէթլի մէվգիլէր թութմուշ օլուպ շէտիտ հիւճիւմլէրէ հազըր պուլունտուլօլար, հէմ տէ Ֆրանսըզլար թարաֆընտա պուլունտան գապիլէլէրի քէնտի թարաֆլարընա շէքմէյէ չալըշըլօլար: Կէշէն կիւն Ֆրանսըզլարըն սիւհալարըլա միւսէլլահ վէ Ֆրանսըզ մանօլրալարընա ալեհազ օլուպ Ֆրանսըզլար թարաֆընտան մուհարէպէ էտէն եէրլի պիր գապիլէ քեամիլէն Ապտ իւլ Բէրիմ թարաֆընա կէշտի: Տիկէր գապիլէլէրին տէ պէօյլէ մուամէլէ էտէպիլմէք իհթիմալը Ֆրանսըզլարըն մէվգիլինի փէք նազիլէշտիլիյօր: Կէշէն հաֆթա Ֆրանսըզլար Բիֆլէրին պիր ճէնահը իւղէրինէ էյի պիր զալէպէ չալտըլար իսէ տէ հալա վազիյէթ փէք նազիլէ տիր: Եէնի գօմանտան Ճէնէրալ Մալլին՝ մէյտան ը հարպա եէթիշմիշ օլուպ պէօյիւք թէտարիքեաթ կէօրմէքտէ տիր:

Շիմտի Ֆրանսըզ օրտուտու 130,000 օլուպ տէր-
հալ անը 200,000է եէթիւտիւրէճէք վէ Մօրօգօ
Սուլթանը տախի անա 13,000 ասքէր իլավէ է-
տէճէք տիր: Ապտ իւլ Գէրիմ հարպ ճէպհէսինի
զարպա նազլ էտիպ Ֆրանսըզլարը շաշրմազա
չալըշմը տըր:— Պու հարպտա չիմտիյէ
զատար Ֆրանսըզլարըն զայաթը 4,148 տիր:
707սի էօլմիւշ, 2275ի հարալանմըշ 666սը զայա
քի էօլմիւշ տէմէք տիր: զիրա Ապտիւլ Գէրիմին
հանընտա 30 էսիր վար իմիշ: Պուենտան մատա
Ֆրանսըզ ասքէրի ազ օլուպ տախմա աթէշ
խաթթընտա իսթիրահաթլարը եօգ վէ սըճազ,
գուրու պիր մէմլէքէթտէ հարպ էթմէքտէ տիր-
լէր:— Յուլիս 19տա Ֆրանսըզլար պիր հիւճիւմ
հարաքէթի հափըպ Բիթլէրին մուհասէրէ էթ-
միշ օլտուղու Այն Ալշա մէվգիինի խէլաս էտիպ
տիւշմէնէ չօգ թէլէֆաթ վէրմիւշլէր տիր: Օ
կիւնիւ ձէն. փէթէն Ֆէս չէհրինէ տախիլ օլմուշ
վէ պու զալէպէտէն տուլար չէնլիքլէր իճրա օ-
լունմուշ տըր: Պու հարաքէթտէ սըճազ հալա-
յա ըաղմէն օրտու 20 միւլ էէօրիւմիւշ տիւր:—
Ֆրանսա Պարիճիյէ Նազըրը Գայյօ ալթուն է-
սասը իւզէրինէ հիւզտէ 4 ֆաիզլի տախիլի պիր
խաթիզըազ ազտ էտիպ կէրէք պօրճլարը թէս-
վիյէ վէ կէրէք պիւտճէյի մուվազէնէ էթտիր-
մէյէ զարար վէրմիւշ տիր:— Ֆրանսա վէ
Պելճիզա օրտուլարը Բուխըր թախիլիյէյէ պաշ-
լատըլար վէ Յուլ. 31տէ պիթիւրէճէքլէր: Լաքին
Ֆրանսըզլարըն թախիլիյէ էթտիւքլէրի պիր գաշ
չէհրլէրտէ գրալիյէթ թարաֆտարլարը իւշ
ճիւմհիւրիյէթ թարաֆտարանը արասընտա
զանլը միւսատէմէլէր վուզու պուլմուշ տըր:—
Սէնէկալ սիյահ ասքէրլէրին գալտըրըլմասը Ա-
լամանլարա կիւզէլ թէսիր պրազմըշ տըր: Պել-
ճիզա հիւքիւմէթի տախի այնի զէմանտա Տիւ-
զէլտօրֆ, Տուիզպուրկ վէ Թուրօրի չէհրլէրին-
տէ ասքէրլէրինի չէքմէյէ գարար վէրմիւշ տիր:—
Գազապլանքատա էրօփլան մէրքէզլէրինի աթէ-
չէ վէրմէք իշիւն Մարօքլըլարըն ճէհտլէրի մու-
վաֆֆազ օլմամըշ տըր: Թապիի եէրլի էհալի-
նին իշիւնտէն օլտուղու անլաշըլըյօր:

Ինկիլիզլէր կէլէճէք այտա Պրիւքսէլտէ
պիր մէճլիս ազտ էտիպ էվրօփա սուլհու մէսէ-
լէսինի զարար էթմէքլիյի թէքլիֆ էտիյօրլար,
չէօյլէքի Ալամանլար Սեպտեմբերտէ ձէմիյէթ
ի Ազվամա տախիլ օլտուշլար: Պու թէտպիր Ա-
մէրիզանըն տախի կիրմէսինէ եօլ աշաճազ
զանն օլունույօր:— Ինկիլթէրա Ֆրանսա վէ
Սփանհա իւշ Մարօգտա պէրապէր իշլէմէք

թէքլիֆինի ըէտտ էյլէմիւշ տիր:— Իրազտա
տախի Ինկիլիզլէրէ գարշը հարաքէթ վար տըր:
Պիր եէրլի սիւվարի պէօլիւյիւ իւզէրինէ Շէյիս
Մահմուտ հիւճմ էտիպ խայլի զայաթ վէրմիւշ
տիր: Ինկիլիզ պիր զապլիթ՝ Մր. Գօֆֆի՝ գաթլ
օլունմուշ տըր:— Սապըգ Հիճազ փատիշահը
Հիւսէյն Նայէ Ֆրայէ փրէսէ զազէթասը մուխ-
պիրինէ չէօյլէ սէօյլէմիւշ տիր. «Ինկիլիզլէր
մուհարէպէտէ քէնտիլէրէ էթտիրիմ խըզմէթի
ուսուլթուլար: Եազընտա պիր զըրհը կէլիպ
Ագապատան չէքլիթէլիյիմէ տախի պիր նօթա
կէթիւրտիլէր: Պու նօթատա Ինկիլթէրանըն
չիմտի Վէհապիլէր իւշ միւլթէֆիզ օլտուղու-
նու Զէմպըրլէյն զիքը էտիյօր իտի:»— Մասն
վէ Ագապատա տախի Ինկիլիզլէրէ խուսումէթ
պաշլամըշ վէ Շէյիսլէր եէմին էթմիւշլէր քի օրա
կիրէն հէր Ինկիլիզի գաթլ էտէճէքլէր տիր:—
Ինկիլթէրատա Մատէն, շմէնտիֆէր, թէրսա-
նէ վէ Փապրիզա ամէլէլէրի իտարէ հիյէթլէրի
պիր արայա կէլիպ պիր իթթիֆազ հափմազ
իւզրէ տիրլէր: Պու իթթիֆազ Ինկիլթէրատա
ամէլէլէ թազըմըն էլինէ պէօյիւք նուֆուզ վէ-
րէճէք տիր: Պուշլար պիր թաթիլ ի էշղալ էյ-
լէսէլէր պիւթիւն ումուր տուրուր:— Չին թա-
լէպէլէր Ինկիլիզ վէ ճափօնլուլարըն լիսթասը-
նը հազըրլայօրլար քի սուլարընը քէսսինլէր:
Չին հիւքիւմէթի Ինկիլիզ վէ ճափօն մալլէրինէ
պօյթթ իլան էթմիւշ տիր վէ իթաաթ էթմէյէն
թիւճճար ճէզա կէօրէճէք տիր:

Ալամանիա գապիւնէսի Հինտէնպուրկ հա-
զըր օլտուղու հալտէ Միւթթէֆիլիզլէրին թէլէմի-
նաթ նօթասընա ճէվապ հազըրլամըշլար վէ պու
ճէվապ Ֆրանսայա վէրիւմիւշ տիր: Շու գատար
անլաշըլըյօր քի Ալամանլար շարգի հուտուտ-
լարը մէսէլէլէրի իշիւն պիր պէյն էլ միւլէլ գօն-
միւնիսթլէր իճթիմա էտիպ կէլէճէք սէնէ իշիւն
Տօզ փլանընա մուխալիֆ իշլէյիպ օ փլանը պօ-
շա տիւշիւրմէք շարէլէրինի տիւշիւնմէյէ գա-
րար վէրմիւշլէր: Պու պիր գաշ այ զարֆընտա
օն պին Ալաման չիֆթճիլէր Մէքսիգօյա հիճ-
րէթ էտիպ օրատա եէրլէչէճէքլէր տիր:

Իթալիա փատիշահը թախթա ճիւլիւսիւ-
նիւն 25ինճի սէնէ ի տէվրիյէսի միւնասիպէ-
թիլլէ ճիւմլէ սիյասի միւճըրիմլէրէ աֆվ ը ու-
մումի իլան էթմէք նիյէթիւնտէ տիր: Պուշու
Մաթէօթթիյի էօլտիւրէն Փաշիսթլէրի գուր-
թարմազ իշիւն պիր մանօլրա տէյու թէլազը
էտիյօրլար: Օնլարըն մուհաքէմէսի հալա իճրա

օլմամբը տըր: Իթալիա 12 ատալարտա պահճի
գօմանտանլըգ թէսիս էթմիշ տիր: Պու շարգ-
տա տահա ֆաալ պիր սիյասէթ թագիպ էտէ-
ճէյինի կէօսթէրիր: Տէյլի թէլէկրաֆ տա տէ-
յօր քի պիւթիւն տիւնեատա Մուսօլինիյի վէ
Յաշիսթլիյի տէվիրմէք իշիւն թէշքիւթ հա-
փըլմը տըր: Իթալիա մէճլիսի մէպուսանըն-
տան 117 մէպուսար պիր ուլթիմաթօմ իմզա-
լայ պիստիշահա թագտիմ էթմիշէր վէ Իթա-
լիանըն գանունը ը էսասի իւզէրինէ իտարէ օ-
լունմասընը վէ Յաշիսթլիյին թէհաքքիւմիւնէ
էնճամ վէրիմէսինի թալէպ էթմիշէր տիր:

Բուսիանըն Լօնտրա սէֆիրի Բագօվսքի,
Չէմպըրէյն իլէ միւլագաթ էյլէտի: Պու միւ-
լագաթ հագգընտա պիր չէյ իֆշա էտիւմէյօր:
Բագօվսքի 75 միլիօն տօլարլըգ ինկիլթէրրայա
սըփարը կէթիրմիշ լաքին ըուպը փէշին իմիշ.
պագիսի պօրճա: Ինկիլթիլէր պու հալ ու քէյ-
ֆիյէթ ալթընտա իթիմատ էտէճէքլէրի մալիւմ
տէյիլ տիր: Սըփարըլլար չօգճա զրաաթ ալէթ-
լէրինէ աիտ տիրէր:— Սօվիյէթլէրին թէտա-
վիլտէ օլան փարասը 423,000,000 տօլար իմիշ,
պուսունը 230 միլիօնը ալթուն վէ էճնէպի ֆօն-
տօլար իլէ թէէմին օլունմուշ պագիսի Սօվիյէթ
խաղինէ թահվիթը կիւմիւշ վէ պագըր փարա
իմիշ: Շանկհայտա Բուս գօմալաթը թապիպի
Տօգթ. Ծօրթիւնաթօվ կիլլի փօլիս Վաիլիէէֆէ
10 պին տօլար ըրվէթ թէքլիֆ էյլէմիշ քի Պօլ-
չէվիք աճէնթի Տօսիէէրին հանընտա պուլունան
քեաղըտլարը պէն օրայա գօտըմ տէյու պիր
րափօր իմզալասըն: Պու անլաշըլըպ աօգթօր
թէվէրիֆ օլունմուշ տըր:— Պագու կազ հաղը
գույուլարը հարպտան էվվէ 270 քիշինին մալի
իմիշ, չիմտի ճիւմէսի պիր իտարէ ալթընտա
պիրլէշմիշ տիր վէ հարպտան էվվէլքի գատար
կազ հաղը չըգըյօր: Օն միլիօն մասրաֆ իլէ
հիւքիւմէթ Պաթումա եէնի պիր պօրու հափտը-
րըյօր. չիմտի 21000 գույուլ իլլէյօր:

Եւրօպայիսի ինկիլապընըն պաշըճա սէ-
պէպի Թիւրքիա տօնանմա վէ հափաի գուվվէ-
թինին արթըրըլըպ թէնսիգ էտիւմէսի իմիշ:
Եւրօպայիսի 1925 գարա ասքէրլէրինի թահթ ը
սիւհա տալէթ էթմիշ տիրէր:— Փիրէտէ
Նիր Իսթ Բիլիֆ տէփօսընտա պիր հանղըն օլուպ
պիր միլիօն տօլարլըգ էրգագ հանմը տըր:

Թիւրք զաղէթալարընտա Մէսլէֆ վալիլէ-
րին էնգարէտէ թօփլանըպ տըշարտան մուհա-
ճիր կէթիրմէյէ գարար էթտիքլէրինտէն պահա
էտէրէք չէօյլէ հաղըյօր: «Հագգիլաթէն մէմլէ-

քէթին կէնիշլիյինի վէ էհալինին սալըսընը
խաթըրմըգա կէթիրիր իսէք թէլաշ էտէրիգ:
Տիւնքի թարլալար չէօլէ թահվիլ օլույօր.
տիւնքի ճատտէլէր տիքէն իլէ գափլանըյօր:
Գէօյլէր չէհըլէր պիր պիրինտէն ալըլմըշ.
կիւնլէր իլէ հօլճուլուգ էտիպ էհալի եիւզիւ
կէօրմէգսին: Գիմսէ ինքեար էտէմէգ քի պու
մէմլէքէթտէ էհալի մէսէլէսի վար տըր: Լաքին
վալիլէրին պու գարարը օնուն չարէսի՞ մի տիր:
Մէմլէքէթտէ սէրմայէ հօգ. տըշարըտան իս-
թիգրազ էտէլիմ կիպի, մէմլէքէթտէ ինսան
հօգ տըշարըտան իսթիգրազ էտէլիմ, տէմէք
տիր: Պիր մէմլէքէթին պագասը անըն արաղի
վէ էհալինին մէրպուլթ տըր վէ էյէր պու իքի-
նին նիսպէթի պօղուլուր վէ պիրի օլ պիրինին
զիյանընա չօղալը իսէ օրանըն պագասը էմին
տէյիլ տիր: Պիղիմ կիպի պու գատար կէնիշ ա-
րաղիտէ պու գատար ազ էհալի օլմասը թէհլի-
քէլի տիր: էհալի լաղըմ տըր, լաքին տըշարը-
տան կէլէն տէյիլ պիգ միլլի հասըլաթըմըր
արթըրմալը իգ, հանի էհալիմիլին թէօրէմէսի
չարէսինէ պագմալը վէ մէմլէքէթին իգթիսատի
թէրագըսընը տիւշիւնմէլի իգ. տըշարըտան
կէլէնտէն իսյիւ հօգ տըր:— Իգմիտ Մէթրօ-
փօլիթի Ա. Վասիլ Բում Օրթօտօքս քիլիսիսի
ուսմումի փաթրիքլիյինէ ինթիխապ օլունմուշ
տըր:— Տիյարպէքիր իսթիգլալ մահքէմէսի
Ուրֆայա նազլ օլունմուշ տըր:— Թիւրքիատա
Թէվէրիւս գանունը թէպտիլ օլուպ եէնի պիր
գանունը նէշը օլունմադ տըր: Պու գանունա
կէօրէ օլլան վէ գըզ էվլատ աշի տէրէճէ հիս-
սէ ալաճաղար տըր:— Էնկիլերիւտէն ալընան
մալիւմաթա կէօրէ Գիւրտ իսեանը սէրկէրտէ-
լէրի Իթալիատա Վահիտէթտինին հանընա
թօփլանարագ պիր թագըմ գարարար վէրմիշ
տիրէր: Հաթթա Մէհմէտ Ալի վէ Հօճա Սապ-
րի իմզասըլլա ճէմիյէթ ի ազվամա պիր մուլ-
թիւրէ վէրիպ Գիւրտ միլլէթինի Թիւրք պօյուն-
տուրուղունտան իսլաա էթմէլէրինի ինսանի-
յէթ վէ շարգըն սէլամէթի իշիւն ըիճա էթմիշ-
լէր տիր:— Աթինատան վէ Սթանպօլտան կէլէն
թէլկրաֆլարա կէօրէ Սթանպօլտա Բում
Մէթրօփօլիթի Գեւրմանա իւզէրինէ Թիւրքլէր
հիւճմ էտիպ հագարէթ էյլէմիշլէր վէ սաշընը
սագգալընը քէսմիշլէր: Պագը զաղէթալար պու
հագարէթլէրին գարագօլտա օլտուղունու պիլ-
տիրիյօրլար:— Թարիգաթ ը Սալահիյէ նամ
ֆէսատ ճէմիյէթինէ ալագասը օլտուղու իշիւն
Թիւրք տար էլ ֆինունը թարիխ խօճասը Ահմէտ

Րէֆիզ վէ Գէրիտուն Պէյլէր տէրտէսթ օլուն-
մուշլար տըր: Շէյխ Սինուսինին տախի ֆէսատ
ճէմիյէթինտէ մէտիւէլտար օլտուղու անլաշըլ-
մըշ տըր:— Խնուս, Մուշ Թարաֆլարընտա պա-
գի գալմըշ օլան ասըլար տախի տէրտէսթ ետ
թէլէֆ էտիւմէքտէ տիրէր:— Ալթը Թալէպէ
Գոմիւնիստլըք իթհամը իլէ էնկիւրիյէ եօլլա-
նըլմըշ: քէզա պինպաշը Ահմէտ Խուրշիտ վէ Ի-
մամ Մէհմէտ Րիշտի տախի տէրտէսթ օլուն-
մուշլար տըր: Պուշլարտան մատա Հիճաղ շմէն-
տիֆէրի մուհասէպէճիսի Րէֆիզ, Ճինճի Համ-
տի հօճա, Ֆէյղուլլահ վէ Իթլիաֆճըլարտան
Թէվֆիզ տախի էնգարէյէ եօլլանըլմըշլար
տըր: Հաճի Իպրահիմ էտհէմ Ուրֆատա ասըլ-
մըշ տըր: Հիւլ զաղէթասընըն հաղտըղընա
կէօրէ Այվալըգ Թարաֆընա կէթրիլէն մու-
հաճիրէրէր քէնտիլէրէ Թէսլիմ օլունան զէյթուն
աղաճլարընա մուգայէտ օլմայը պիւմէտիլէ-
րի ետ իհմալ էթտիլէրի իշին 100,000 զէյ-
թուն աղաճը Թէլէֆ օլմուշ տըր: Ձէյթուն ա-
ղաճը անճաղ 30 սէնէտէն մէյտանէ կէլիպ մէյ-
վէ վէրիր շու հալտէ 30 սէնէ մահսուլտան մահ-
լում օլաճաղըղ» տէյօր: Վէ իլալէթէն «1922
տէ տախի Այվալըգտաքի զէյթունլարը խտարէ
էտէմէտիլէրի վէ Թօփլանմատըղը իշին 2½
միլիօն օգգա զէյթուն Թէլէֆ օլտու» տէյօր:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Ամերիկաքնակ Այնթապցիներուն Միու-
թիւնըն պատգամաւորլարընըն սէնէվի մէճլիսի
պու քէրէ Յուլիս 18 վէ 19տա Պօթօնտա իճ-
թիմա էլլէմիշ տիր: Պու Միուլթիւնըն Պօթօն-
տա, Նիւ Եօրգտա, Ֆիլատէլֆիատա, Թրօյտա
վէ Շիգալիտա Մասնաճիւղլէրի պուլունուպ
պունլարըն իլք տէօրտիւնտէն սէքիզ մուրախ-
խասլար հաղըր իտիլէր: Կէրէք Կեդրոնական
Վաչուքիւնըն կէրէքսէ Մասնաճիւղլէրին րա-
փօրթլարը գըրաաթ օլունտու վէ Միուլթիւնըն
Փաալիյէթինի տահա զիյատէ Փաիտէլի գըլմագ
իշին եօլլար տիւշիւնիլտիւ: Բափօրթլար ճէ-
սարէթպախշ իտի: Պու սէնէ գարֆընտա Հա-
լէպտէ վէ Շամտա պուլունան Այնթապը մու-
հաճիրէրին էվլատլարընըն Թալիմ ու Թէրպի-
յէսի իշին 1300 տօլար գատար պիր մէպլաղ
սարֆ էտիլմիշ վէ կէլէճէք սէնէտէ պունտան
զիյատէ մուսվէնէթտէ պուլունմաղա գարար
վէրիլմիշ տիր: Միուլթիւնըն էլան 400 գատար
աղալարը պուլունուպ պու սայընըն արթտըրը-
լաճաղը մէմուլ տըր: Պու սէնէ իշին Կեդրոնա-
կան Վարչուլթիւնա՝ ֆրօֆ. Յ. Գ. Գրիգորեան

Ատենապետ, Գեր. Շահէ Ծ. Վարդապետ Կոխ.
Ատենապետ, Պրն. Պ. Աթթարեան Ատենապետ
Պրն. Այվաղեան Կոխ. ատենապետ վէ Տօգ. Ա.
Իսրայէլեան Գանճապահ, վէ Տօգ. Պաղտօեան
իլէ Պրն. Նորեան խորհրդական աղա ինթի-
խապ օլունմուշլար տըր:

Լօնտրատա Ուէսթմինիստըր քիլիսէսինտէ
Նիկիա Մէճլիսինին 1600իւնճիւ սէնէի տէվրի-
յէսի իճրա օլունտու: Պու մէճլիստէ ճիւմլէ
շարգ քիլիսէլէրինին միւմէսսիլլէրի հաղըր օլ-
տուղու կիպի, Հայ Եկեղեցի Թարաֆընտան
Գուսան վրդ. տալէթ օլունմուշ տըր: Ձրյնէթ-
տէն սօնրա Բէնթըրպէրի Արքեպս. սարայըն-
տա պիր զիյաֆէթ վէրիլմիշ տիր:— Փրանսատա
Վիէնտէ էրմէնիլէրէ մուսվէնէթ իշին Փրան-
սըղ զէնկիւնլէրտէն պիր ճէմիլէթ Թէշէքիլ
էթմիշ տիր:— Րուսիան Հայ Թէմական մէճ-
լիսի պիր նիգամնամէ եափըպ հիւքիւմէթէ
Թաստըգ էթտիլմիշ տիր: Պու պիր նէվ սահ-
մանադրուլթիւն Եէրինէ կէշիյօր:— Գահրիէ Հա
յուհեաց Միուլթիւնը Մարսիլիատա Գպրոցասըր
Թարաֆընտան Թալիմ օլունմագ իւղրէ քէնտի
հիսապլարընա 5 գըղ եօլլամըշլար տըր:

Թասիի: Բահնիւմանըն Յուն. 6, 20նճի
Նօմէքօսընտա Բահնիւմայա իանէ էտէն տօթ-
լար արասընտա «Յ. Ճէնանեան, Եդեմ» Եէրինէ
«Կարապետ Ճէնանեան, Ֆրէզնօ» օլաճաղ տըր:

ՄԻՒՆՏԵՐԻՃԱԹ

ՊէնՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍ.—

Տէյթըն Մուհաֆէմէսի

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ.—

Գրիստոսը Պիլմէք Բաիհասը

ՏՕԳ. ՄԵՐԻԼ

Բապպ Հաֆըզըմըգ վեր. ՏԱՐԱԳՃԵԱՆ
Երկու Հեռացոյ Որդիներ

վեր. ԽԱՆԴԱՄՈՒՐ

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ.—

Նօլայտը Կէնիֆմէյէ Իտի

ՏՕԳ. Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Գիթապը Մուգատտէսին Տօղրու Իսթիմալը
վեր. Մ. Կ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Գուէյքըլար վէ Էրմէնիլէր

վեր. Կ. ՍՈՒՄՊՈԼԼԵԱՆ

Էրմ. Միլլէթի վէ Էրմ. Գիլիսէսի

ՄԻԻԹԷՆԵՎՎԻ.—

Աթիմա Իլմ Ի Իլաիի Մէֆթէպի

Գըրըգ Խան վեր. Ս. Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ